

12 19.6.2013

KIRKKO & KOTI

Kesä ja karvaiset
kaverit

→ 2-3

Vertaukset tutuksi

KIRKKO
& KOTI
100
vuotta
1913-2013

→ lautapeli keskiaukeamalla

Tule sellaisena kuin olet,
sanoivat jo herrnhutilaiset

→ 10-11

AJANKOHTAISTA

Seurakunnille tilat alatorilta

Uusi toimipiste avautuu Apajaan syyskuun alussa.

Kesän aikana on tarkoitus lyödä lukkoon, millaisia palveluja kävijöille tullaan alatorilla tarjoamaan.

”Tähän mennessä on kaavailtu, että siellä voisi muun muassa varata pappeja toimituksiin, ilmoittautua mukaan Suurella Sydämellä -vapaaehtoistyöhön ja jutella päivystävän papin kanssa”, suunnitteluryhmässä mukana oleva Männistön kirkkoherra Aulikki Mäkinen kertoo.

Vuokrattu tila on suuruudeltaan 35 neliötä ja se sijaitsee Sokoksen päässä.

”Sillä ainakin aloitetaan. Katsotaan miten toiminta lähtee käyntiin, ja onko kenties jossain vaiheessa tarvetta ja mahdollisuutta laajentaa.”

Ihmisten keskellä

Seurakunnat ovat joutuneet myymään nykyisessä taloudellisessa tilanteessaan usei-

takin kiinteistöjään. Silti uudelle vuokratilalle torin alla on nähty selkeä tarve.

”Olemme miettineet miten voisimme olla enemmän ihmisten keskellä ja mukana siellä, missä ihmiset liikkuvat. Haluamme olla myös sellaisten ihmisten saatavilla, jotka eivät ehkä kirkkoihin asti tule.”

”Toivomme, että paikka olisi vähän kuin yhteinen olohuone. Sinne voisi tulla rauhoittumaan arkisen hyörinän keskeltä, ja esimerkiksi pikkuvauvojen äidit voisivat käydä siellä omassa rauhassaan imettämässä.”

Tarkoitus on, että eri seurakuntien edustajat vuorottelevat paikan päällä eri päivinä.

”Tilassa olisi tavattavissa aukioloaikoina pappi ja yksi vapaaehtoinen.”

Uuteen pisteeseen kaavaillaan myös pientä myyntitoimintaa.

”Muun muassa reilun kaupan suklaata ja kehitysyhteistyön hyväksi myytäviä lahjatavaroita voisi olla siellä kaupan.”

HELI HARING

TUJA HATTINEN

”**Olemme** jo saaneet ihmisiltä positiivista palautetta tästä alatorihankkeestamme”, Aulikki Mäkinen iloitsee.

PYSÄKILLÄ

Rakasta lemmikkiäsiikin

”Kun lemmikin ottaa, siitä on myös pidettävä huolta”, muistuttaa eläinlääkäri Paavo Miettinen.

Joka kesä lehtien yleisönosastot täyttyvät kirjoituksista, joissa kauhistellaan kuumaan autoon jätettyjä koiria, hylättyjä kesä-kissoja ja naapurien kurittomia lemmikkejä, jotka karkailevat vieraille pihalle tekemään tuhojaan. Ovatko ihmiset aivan holtittomia lemmikkieläinten kanssa?

”Kesä on kieltämättä sesonkiaikaa näille eläinsojeluilmoituksille. Silloinhan erityisesti kissat ja koirat ovat enemmän ulkosalla – aivan kuten ihmisetkin”, Miettinen myöntää.

”Täytyy kuitenkin sanoa, että nykypäivänä ihmiset aika hyvin huolehtivat lemmikkiensä hyvinvoinnista helleolosuhteissa. Vähemmän enää törmää tapauksiin, joissa eläin esimerkiksi olisi jätetty pitkäksi aikaa autoon suoraan auringonpaisteeseen.”

Miettinen muistuttaa, että kesäkuumalla riittävä nesteytys ja tarpeeksi viileät tilat edesauttavat lemmikin hyvinvointia.

”Sekin kannattaa muistaa, että kesäisin myös laiduntavat eläimet tarvitsevat jonkinlaisen sääsuojan.”

Koira suihkuun

Kesäaika tuo silti omat haasteensa lemmikkien omistajille.

”Varsinkin koirat tykkäävät lämpimällä melskata vedessä. Mukavaahan se onkin, mutta seurauksena on helposti iho- tai korvatulehdus. Näitä tapauksia tulee vastaanotolle paljon kesäisin.”

”Ihotulehdusta voi ehkäistä sillä, että uimisen jälkeen koira suihkutetaan puhtaalla vedellä.”

”Kissojen kohdalla taas täytyy muistaa huolehtia madotuksesta, jos kissat kesällä liikkuvat paljon ulkona.”

Viime aikoina punkit ja niiden levittämät taudit ovat olleet paljon esillä tiedotusvälineissä. ”On ihan paikallaan pitää iltaisin punkkitarkastus lemmikille, joka on viihtynyt päivän luonnon helmassa. Välttämättä punkit eivät ole eläimelle itselleen niinkään vahingoksi, mutta saattavat siirtyä eläimestä ihmiseen ja huonolla tuurilla tartuttaa vaikkapa borrelioosiin.”

Suomen luonnossa pörrää monenlaista ötökkää ja eläintä, joihin lemmikit saattavat kesäsilällä retkillään törmätä – joskus kivuliainkin seurauksin.

”Jos ampiainen sattuu pistämään pahaan paikkaan, on edessä eläinlääkärireissu. Kyyt sen sijaan eivät ole täällä päin olleet mikään iso ongelma.”

Tässäkin asiassa Miettinen peräänkuuluttaa omistajan vastuuta.

”Viime kädessä omistajan on pidettävä huoli, ettei lemmikkiä päästetä vapaasti liikkumaan ihan missä tahansa. Jos tiedetään, että alueella on esimerkiksi kyykäärmeitä, ei eläintä yksinkertaisesti saa laskea sinne juoksentelemaan.”

Eläin ei pärjää yksin

Jos lemmikkiä ei voi ottaa kesäreissuille mukaan, on sille järjestettävä asianmukainen hoito.

”Monesti kuulee väitteitä, että kissa tai lintu pärjää hyvin yksin viikonlopun yli, jos sille vain järjestää ruokaa, juomaa ja mahdollisuuden tehdä tarpeensa.”

”Näin ei kuitenkaan saisi olla. Eläin ei välttämättä tarvitse ympärivuorokautista seuraa, mutta vähintäänkin jonkun on käytävä sitä päivittäin katsomassa. Koskaan ei voi tietää, mitä sattuu.”

”Tämän asian suhteen pitäisi saada yleinen mielipide muuttumaan”, Miettinen painottaa.

Joskus käy niin, että lemmikkieläimellä on vähän liikaakin seuraa. Miettinen on uransa aikana törmännyt muun muassa tapauksiin, joissa sa-

TIMO HARTIKAINEN

”**Onneksi** suurin osa eläinten omistajista on vastuullista porukkaa, joka pitää hyvän huolen lemmikeistään”, eläinlääkäri Paavo Miettinen tuumaa pikkupotilas sylissään.

PÄÄKIRJOITUS

Yhteistä aikaa vaikka lautapelin äärellä

Sata vuotta sitten perheet viettivät yhteistä aikaa suvun kesken, perhe oli nykyistä ydinperhettä laajempi. Yhteinen aika tarkoitti yleensä työn tekemistä yhdessä. Ei siinä aina keskusteltu, töitä painettiin ja leipää etsittiin.

Jumalan Sanan kuuloon hiljennettiin yhdessä, koko alueen seurakunta tai vähintäänkin perhekunta.

Sotien jälkeen rakennettiin koteja niistä tarvikkeista joita oli, ja maksettiin sotavelkoja. Lapsuutta käsitteenä ja nuoruutta sellaisessa merkityksessä kuin se nykyään on, ei ole kauan ollut. Kuitenkin iloa, viihdykettä ja luoviakin tapoja oppia on koetettu kunakin aikana käytettävissä olevin keinoin erityisesti lapsille tarjota, ja ikääntyneillä on ollut omat vapaa-ajanvietto- tapansa, joka on ns. kolmannen iän tultua yleiseksi noussut merkittäväksi asiaksi.

Yksi kaikenikäisille sopiva tapa viettää aikaa yhdessä ovat erilaiset pelit, joissa parhaimmillaan opitaan pettymyksien sietoa, sääntöjen noudattamista ja kärsivällisyyttä ja saadaan iloa, elämyksiä ja joskus uutta tietoaikin, ajattelun aihetta. Yhteisen pelaamisen historia on yhteisen vapaa-ajan historiaa, yhteisen rentoutumisen, keskustelun, pienen jännittämisen ja yllättämisen sävyttämä tapa viettää laatuaikaa yhdessä. Lautapelin historia on vuosisatainen, ja monet klassikot säilyttävät suosionsa vuosikymmenestä toiseen.

Tämän hetken vanhempien lapsuuden suosikit

Kimble, Afrikan tähti, Monopoli ja tietysti shakki ovat edelleen suosittuja. Niiden rinnalle nousee joka vuosi uusia tulokkaita.

Lautapelit edustavat tällä hetkellä jo oikeastaan vaihtoehtoliikettä, vaikka niiden suosio on vuodesta toiseen taattu. Erityisesti lomilla ja mökeillä lautapeli on hyvä valinta hitaamman yhteisen olemisen puolesta tietokonepelaamisen vallattua melkoisen siivun nuorison elämästä.

Kun Kirkko ja Koti -lehti päätti kehittää lukijoilleen iloksi oman lautapelin satavuotisjuhlan kunniaksi, tarkoitus oli tukea perheiden ja ystäväysten yhteistä ajan viettämistä, keskustelua yli sukupolvien ja myös rauhoittumista sellaisen teeman ääreen, josta voi jäädä jotakin sydämen pohjalle. Kun teemaksi valittiin Jeesuksen vertaukset, peliä luovalla tiimillä oli mielessä rukous siitä, että pieni ele, uuden lautapelin synnyttäminen, voisi omalta osaltaan viedä ajatuksia arkea syvemmälle.

Kun satavuotispeli on tämän lehden keskiaukeamalla, irrota se ja liimaa vahvemmalle pahville jotta se kestää paremmin. Peliä myös jaetaan rajattu erä lehden juhla-kiertueella, joka juhannuksen jälkeen alkaa.

Antoisia hetkiä, iloa yli sukupolvien, ymmärrystä yli ajan rajan!

ULLA REMES
ulla.remes@evl.fi

+ Siilinjärvellä kerättiin kulu- neen kevään aikana Yhteisvas- tuun hyväksi ennätyselliset 24 900 euroa. Lista- ja lipas- keräys kotiovilla tuotti reilut 9400 euroa. Muu osa kerättiin seurakunnan eri tapahtumien kahvi- ja ruokamyynnillä, kon- serttiohjelmilla, kolehdeilla ja tuotemyynnillä. Viime vuodes- ta keräyksen tuotto kasvoi yli 4000 euroa.

+ Yhteinen kirkkovaltuusto päätti viime kokouksessaan ää- nin 35–4 perustaa Wilhelmi- na Honkaselle (ent. Lahja Pyy- könen) uuden viran viestinnän kehittämispäällikkönä. Honka- nen aloittaa virassaan heinä- kuun alussa.

+ Tuomiokirkkoseurakun- taan on valittu kanttoriksi Pekka Leskelä. Hän tulee eläkkeelle jää- vän kanttori Pertti Rusasen seu- raajaksi. Leskelä aloittaa virassaan ensimmäinen joulukuuta.

+ Puijon seurakunnan kappalai- nen Kari Kuula on saanut 10 000 euron apurahan Suomen tietokir- jailijat ry:ltä. Apuraha mahdollis- taa puolen vuoden työskentelyn kirjaprojektin parissa.

Kuula aikoo kirjoittaa jatko-

Siilinjärven Yhteisvastuu-kerääjät kiitosjuhlassa.

osan viime vuonna ilmestyneel- le Kotona kristinuskossa -teok- selleen.

+ Vanhoillislestadiolainen Suo- men Rauhanyhdistysten Keskus- yhdistys on perustanut Kesäseu- raradion, joka lähettää ohjelmaa peräti kuukauden ajan. Radio käynnistää toimintansa Pudasjär- ven suviseuroissa 26.6. ja viimei- nen lähetys kuullaan 28.7. Ranu- an opistoseuroista. Suviseurait ja

liikkeen kolmet opistoseu- rat Reisjärveltä, Jämsästä ja Ranualta kuullaan radiosta suorina lähetyksinä.

Aiemmin radio on kuu- lunut vain Suviseurojen ai- kaan.

+ Maanlaajuisesti seu- rakunnat työllistävät tänä kesänä kaikkiaan noin 4000 nuorta. Kuopion seurakun- nissa työskentelee kesän ai- kana 85 kesätyöntekijää hautausmailla. Lyhyempiin pesteihin, muun muassa rippileireille isosiksi ja leiri- valvojiksi, työllistyy yhteen- sä lähes 800 nuorta.

Kesätyön hakijoiden määrä on kasvanut heiken- tyneessä taloustilanteessa.

+ Radio Dei oli mukana Kirkko- päivillä Kuopiossa. Kesän aikana tarjoillaan parhaita paloja Kirk- kopäivillä käydyistä keskusteluis- ta sekä puheenvuoroista. Ohjel- mat ovat kuultavissa torstaisin kello 19.15–20.15. Lisäksi suursuo- sion saavuttanut Entisten seu- rakuntanuorten sävellahja kuul- laan samalla kanavalla kahtena perjantaina 21.6. ja 2.8. alkaen klo 21.30.

man katon alla on elänyt useita kymmeniä kis- soja.

”Silloin on omistajan syytä miettiä, montako eläintä hän oikein tarvitsee.”

”Kun ottaa eläimen, on siihen myös sitoudut- tava ja pystyttävä huolehtimaan siitä mahdolli- simman hyvin. Jos populaatio kasvaa kovin suu- reksi, niin ei siinä hyvä huolenpito enää toteudu.”

”Ei olisi yhtään huono idea, että lemmikki- eläinten sirutukset tulisivat pakollisiksi. Samaten pentujen teettäminen ja myynti voisi olla luvan- varaista.”

Älä rakasta kuoliaaksi

Huonosti kohdellut lemmikkieläimet ovat on- neksi vähemmistössä. Valtaosalle lemmikin omistajista eläin on rakas perheenjäsen. Joskus jopa ainoa ystävä.

”Olen aina sanonut, että eläimelle saa ja pi- tääkin jutella. Silti sitä ei pitäisi inhimillistää lii- kaa vaan muistaa, että kyseessä on eläin – ei ih- minen.”

”Ihmisellä ja hänen lemmikillään on kaksi- suuntainen vuorovaikutus, molemmat vaikutta- vat toisiinsa. Eläintä on hoidettava ja hoivattava, mutta sitä ei saa rakastaa kuoliaaksi.”

Miettinen myöntää, että välillä on vaikea ve- tää rajaa siihen, mikä on jo eläimen liikaa paapo- mista.

”Toisinaan tulee vastaan tilanteita, joissa eläin on hyvin vaikeasti sairas, mutta omistaja haluaa itsepintaisesti jatkaa hoitoja.”

”Siinä kohti kannattaa pysähtyä ja miettiä motiivejaan. Ajatteleeko silloin eläimen parasta vai omia tunteitaan?”

”Kipeänä oleminen ei ole kivaa, joten päätös eläimen lopettamisesta olisi parasta tehdä pi- kemminkin päivää liian aikaisin, kuin päivää liian myöhään. Eläimelle tarpeettoman tuskan tuotta- minen on jo eläinsuojelulaissakin kielletty.”

”Tiedän, että joillekin on jäänyt ikuinen trau- ma siitä, että ratkaisua ei ole pystytty tekemään silloin, kuin olisi pitänyt.”

HELI HARING

KOLUMNI

Lähetysthistoriaa tekemässä

Suomen lähetysseuran valtakunnalliset vuosijuhlat pidettiin hiljakkoin Helsingissä. Juhlilla siunattiin parisuhteensa rekisteröinyt miespari kehitysyhteistyötehtäviin Kambodzaan. Samalla toinen heistä sai pappisvihkimyksen. Media raportoi, kuinka piispa Irja Askola sai tästä jo ennakkoon vastalauseyöpyyn, ja kuinka ”vuosikokous repesi kahtia homoäänestyksessä” (www.kotimaa24.fi). Juhlien messuissa ja rukouksissa korostettiin rauhaa, sovintoa, yhteyttä ja rakkautta kristittyjen välillä.

Suomen lähetysseura ei tässä luonut mitään uutta teologista linjausta. Suomen kirkon kirkolliskokous on v 2010 ilmaissut, että avioliitto on miehen ja naisen välinen. Samalla se on todennut, että rekisteröity parisuhde ei ole este toimia kirkon palveluksessa. Kaikilla ihmisillä on ihmisarvo eikä ketään saa syrjiä. Lähetysseuran ratkaisussa konkreettisoituvat nämä linjaukset. Työntantajana lähetysseuraa sitoo lisäksi Suomen lait, mm. yhdenvertaisuuslaki. Rekrytointiprosessissa selvitetään jokaisen hakijan pätevyys ja soveltuvuus. Rukouksessa myös käännytään Jumalan puoleen ja pyydetään hänen johdatustaan prosessissa.

Näin on asia siis kotimaassa. Mutta mitä tämä merkitsee kansainväliselle lähetysyhteistyölle? Miten kumppanikirkot reagoivat ja millaisia johtopäätöksiä vetävät? Etiopian Mekane Yesus -kirkko on sanonut irti yhteistyönsä Ruotsin ja Yhdysvaltain luterilaisten kirkkojen kanssa pitäessään näitä liian vapaamielisinä. Tansanian ev.lut. kirkko julkaisi jo 2010 lausunnon, jossa se tuomitsee ”joidenkin Euroopan ja Yhdysvaltain kirkkojen” luopumisen kristillisestä avioliittoteologiasta ja ilmaisee, ettei se tule koskaan otta-
maan vastaan parisuhteessa eläviä samaa sukupuolta olevia työntekijöitä eikä sellaisia, jotka ne hyväksyvät. Lausunto ei jätä epäselvyyttä siitä, mikä on kirkon kanta homoseksuaalisuuteen (Dodoma Statement 29.4.2010).

Edessä on haastavat ajat. Tästä tarinasta lähetysseuralla ei ole kirjoitettuna vielä ensimmäistäkään lukua.

KATI KEMPPAINEN

Katolinen kirkko tulee

Männistön vanha kirkko siirtyy Suomen katolisen kirkon käyttöön.

Yhteinen kirkkovaltuusto sinetöi kaupat viime viikon kokouksessaan ja Männistön vanha kirkko myydään katoliselle kirkolle 800 000 euron hintaan.

Kesäkuun alussa kirkolla järjestettiin keskustelutilaisuus Männistön seurakunnan kirkkoherra Aulikki Mäkisen ja Jyväskylän katolisen seurakunnan isä Krystian Kalinowskin johdolla. Tilaisuudessa tehtiin katolista kirkkoa ja ajattelua tutuksi, sekä mietittiin miten tulevaisuudessa nämä kaksi kirkkokuntaa voisivat tehdä yhteistyötä Männistössä.

”Haluamme panostaa ekumeniaan, sillä kristittyjähän me kaikki tässä olemme”, isä Kalinowski painotti.

Pitkät juuret

Kalinowski muistutti, että katolisuus oli Suomessa jo saanut hyvän jalansijan siinä vaiheessa, kun luterilaisuus vasta saapui maahan.

”1700-luvulla kuitenkin tuli Ruotsista määräys, että kaikenlainen katolisen uskonnon harjoittaminen on kiellettyä. Siinä vaiheessa aloimme jäädä paitsioon.”

Tällä hetkellä katolisella kirkolla on Suomessa noin 12 000 jäsentä ja seitsemän seurakuntaa. Yhden papin hoidettavana on maantieteellisesti laaja alue, mikä merkitsee paljon matkustamista.

”Monissa paikoissa messuja pidetään luterilaisen tai ortodoksisen kirkon tiloissa. Joskus jopa kodeissa, jos muuta paikkaa ei ole.”

”**Haluamme**, että tunnette tämän kirkon kodiksenne myös tulevaisuudessa”, isä Kalinowski korosti Aulikki Mäkiselle.

”Kuopion keskeinen sijainti helpottaa kirkollisten palvelujen tarjoamista seurakuntalaisille.”

Kaikki tervetulleita

Aulikki Mäkinen valotti kuulijoille niitä monia asioita, jotka yhdistävät luterilaisia ja katolisia.

”Kasteen ja rukouksen merkitys on

meille yhteinen. Molemmat kirkkokunnat pohjaavat sanomansa Raamattuun, ja tietenkin meitä yhdistää myös Kristus.”

”Sen sijaan pappisviran ja paaviuden suhteen meillä on erilaiset näkemykset.”

Yleisö oli liikkeellä uteliaalla mielellä ja kysymyksiä sateli. Haluttiin muun muassa tietää voiko luterilainen osal-

KIRKON KULMILTA

Kiveen hakatut

Radiossa alkoi pari viikkoa sitten pyöriä ohjelma Kiveen hakatut. Se on jatkoa aiempien kesien samannimiselle sarjalle, jossa Arto Teronen ja Jouko Vuolle kertovat tunnetuista urheilijoista ja urheiluvai-
kuttajista näiden hautakivien äärellä.

Tämän kesän alkajaisiksi he kertoivat maamme ensimmäisestä hiihdon olympiavoittajasta ja valmentajasta Veli Saarista Virolahden hautausmaalla ja seuraavassa ”Jääkenttien Nurmes-
ta”, luistelun viisinkertaisesta olympiavoittajasta Clas Thunbergista Hietaniemen hautausmaalla Helsingissä. Nämä sunnuntai-iltapäivien lähetykset uusitaan viikolla ja ne ovat kuunneltavissa myös netistä.

Netistä ovat kuultavissa myös aiempien vuosien lähetykset, joita on ollut yli 50. Lisäksi niistä on tehty kolme samannimistä kirjaa ja neljäs on tulossa vielä tänä vuonna. Siihen sisältyy myös artikkeli Hannes Kolehmaisesta, jonka haudan äärellä Leposaaren hautausmaalla Kulosaarissa Helsingissä äänitetty ohjelma on lähetetty jo aiemmalla tuotantokaudella. Kolehmaisena ohella toinen pohjoissavolainen tässä sarjassa on ollut Suonenjoelta lähtöisin ollut hiihtäjä Kalle Jalkanen. Pietikäisen mäkihyppääjäveljekset ovat vuorossa myöhemmin ja varmaan myös mestarivoimistelija Martti Uosikkinen.

Tähän mennessä Kiveen hakatut -sarjassa on kuultu muiden muassa Veikko Hakuluisesta, Voitto Hellstenistä, Eino Kirjosesta, Tauno Luirosta, Tapani Nikusta, Paavo Nurmes-
ta, Lauri Pihkalasta, Sylvi Saimosta, Heikki Savolaisesta, Tapio Rautavaarasta, Pekka Tiilikaisesta ja monista muista. Te-

Hannes Kolehmaisena hauta Leposaaren hautausmaalla Kulosaarissa Helsingissä.

ronen ja Vuolle kertovat vierailleensa noin 50 hautausmaalla ja kertovat tekevänsä matkaa edelleen.

Ohjelmassa he keskustelevat haudan äärellä ”ja kyllä, il-
man käsikirjoitusta”. Juohevan keskustelun lomassa lentävät anekdootit, kuullaan menestyksestä ja pettymyksistä. Keskustelua ryydittävät arkistonauhat sekä sukulaisten ja aika-
laisten haastattelut. Puolituntinen hurahtaa nopeasti.

He sanovat, että ”tarinat eivät lopu, eikä myöskään meidän halumme oppia lisää suomalaisen yhteiskunnan lähihi-
toriasta urheilijoiden kautta”.

HELENA RIEKKI

avoimin mielin

listua ehtoolliselle katolisessa messussa.

"Se ei ole mahdollista, mutta siunauksen kyllä voi saada", isä Kalinowski vastasi.

"Kirkon ovat ovat meillä au-ki, kaikki ovat tervetulleita rukoukseen, hiljentymään tai osallistumaan messuun."

Mäkinen ja Kalinowski kertoivat myös, että jatkossakin luterilaiset voivat käyttää kirkkoa esimerkiksi omiin laulutilaisuuksiinsa, kunhan asiasta vain sovitaan etukäteen.

Teksti: HELI HARING
Kuvat: TUIJA HYTTINEN

Miltä tuntuu, kun Männistön vanha kirkko myydään katoliselle kirkolle?

Pekka Kauppi

"Usko ei ole seinistä kiinni. Suuri osa maailman uskovaisista kokoontuu ilman niitä. Täällä ehkä liikaa tarkerrutaan fyysisiin olosuhteisiin. Tulen avoimin mielin kuuntelemaan katolista näkemystä kristinuskosta."

Liisa Mahlberg

"Olen ollut yli kolmekymmentä vuotta töissä Männistön seurakunnassa ja vähän haikealta tuntuu. Tänne liittyy paljon muistoja. En silti itse koe myyntiä lopulta mitenkään järkyttävänä. Ymmärrän senkin, jos joku tuntee toisin."

Jaana Kaikkonen

"Olen ratkaisuista iloinen. Tänne mahtuu monenlaista väkeä, se on vain rikkaus. Kannatan ekumeniaa. Mitä enemmän on tietoa toinen toisistamme, sen vähemmän on epäilyjä ja ennakkoluuloja."

MITÄ MIELESSÄ?

Lähiöviljely innostaa

Kuopion Setlementti Puijolan lähiötyönohjaaja Sirpa Silvennoinen rohkaisee kaikkia kaupunkiviljelyyn. Kuopion lähiöissä on jo toisena kesänä Puijolan alkuunlaittamia puutarhalaatikoita, joissa kasvaa muun muassa mansikkaa ja salaattia.

Miten olet tutustunut puutarhanhoitoon ja lähiöviljelyyn?

"Lapsesta saakka olen kulkenut vanhempieni kanssa metsässä ja luonnossa. Opiskelin ympäristötieteitä ja nyt puutarhanhoito on mieluisa harrastus. Viime vuonna kaksi reipasta vapaaehtoista innosti mukaan kaupunkiviljelyyn ja perustimme pari viljelmää Kuopioon. Nyt aloittamiamme pieniä viljelmiä on Rypysuolla, Neulamäessä ja Linnanpellolla asukastupien ja palvelutalojen lähellä. Idea on käyttää kierrätystavaraa ja tuottaa edullista lähiruokaa. Ja ennen kaikkea silmäniloa ja viihtyvyyttä."

Mitä lähiöviljely on parhaimmillaan?

"Tämä on ihmisten oma juttu, joka ilahduttaa ja innostaa. Viljelypalstan äärellä voi tutustua pihan ihmisiin. Kasvien ja kukkien hoitamista voi tehdä jopa ilman yhteistä kieltä. Maahanmuuttajat voivat tuoda kasvaamaan esimerkiksi oman maansa kasveja ja yrt-

tejä, vanhemmat voivat kertoa lapsille, miten ennen vanhaan puutarhaa hoidettiin. Mullassa myyrtäminen myös rentouttaa. Tärkeää on ihmisten kohtaaminen ja yhdessä tekeminen."

Miten päästä alkuun?

"Ensiksi pitää kysyä maanomistajan lupa. Sitten tehdä siisti kehikko, laittaa nurmikolle sanomalehtiä, jonka päälle esimerkiksi kompostimassaa ja multaa. Siemeniä ja taimia laatikkoon ja odottamaan satoa. Vielä ehtii tälle kesälle istuttamaan. Meillä on Kuopion kaupunkiviljelijät facebook-ryhmä ja minulle voi laittaa sähköpostia, jos kiinnostui omasta lähiöviljelystä. Rohkeasti toimeen!"

Millainen viljelijä olet?

"Olen aika boheemi. Siirtolapuutarhamökki on ollut suvussa kymmenkunta vuotta. Siellä saa pähkinän tarmon purettua. Kasvatan erilaisia kasveja, esimerkiksi maa-artistokkaa ja valkosipulia. Kesäkukkaa minulla on paljon, tykkään napsia maljakkoon kauniita kimppuja. Viljelylta on hyvä syy lähteä ulos ja tehdä ruumiillista työtä, vaikka lihakset sen jälkeen ovatkin välillä hellinä. Mahtavaa on huomata joka kevät ja kesä se, miten kasvu alkaa ja uusi nappu ja kukka tulevat esiin. Aina se on yhtä ihmeellistä."

Teksti ja kuva
HANNA KARKKONEN

Arja auttaa arjen askareissa.

Soita Arjalle.

Hoiva- ja kotityöpalvelu

Arja Vihonen Ky

050 336 3503

Puijonlaakson
APTEEKKI

Palvelemme ma-pe 9-20 ja la 9-16
Juhannusaattona 9-12

puijonlaaksonapteekki@apteekit.net
www.puijonlaaksonapteekki.fi

017-550 8800 • 040-591 3908 • os. Kiekkotie 4, 70200 Kuopio

ISÄNNÖINTIPALVELU
ISARVO OY

Hoidamme isännöinnin huolella ja kirjanpidon tarkasti

isännöimme seuraavanlaisia kohteita: • asunto-osakeyhtiöt
• kiinteistöosakeyhtiöt • palvelutalot • veteraanitalot • senioritalot

Yksilöllinen ja reipas isännöintipalvelu.
Anna taloyhtiösi ammattitaitoisiin, osaaviin käsiin.

Puijonkatu 13, 70100 Kuopio, Puh. 040 593 6353
Toimisto avoinna arkisin kello 9.00 - 16.00

SACRUM

Kaikkea maan ja taivaan väliltä.

HIETALAHDENRANTA 13, HELSINKI | AVOINNA: ma-pe 9-17
puh. 020 754 2350 | www.sacrum.fi

Yksilöllistä kotipalvelua ja omaishoitoa

Alina®
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Tilaa!

Puh. 044 355 5451
Maaherrankatu 15
70100 Kuopio

Suuhygienistien tarjoamaa suun terveydenhoitoa kotikäynteinä Kuopion alueella. Ammattitaitoista palvelua suurella sydämellä.

SUUN Terveyspalvelut
HYMY

p. 040 171 8861 • hymysuut@gmail.com • hymyoy.fi

KESÄ SOI

*Jumala loi auringon, kuun
ja järvet ja puut, ihmiset myös.
Jumalan on taivas ja maa.
Herraa me tahdomme kiittää.
Herralle riemulla
laulamme kiitosta.
Herra, me kiitämme nimeäsi.*

VIRSI 135

- ✦ **Kesän iltamusiikkia** Tuomiokirkossa torstaisin klo 21. Ohjelma 5 €. 20.6. Käsikellokuoro Dolce. 27.6. "Lainaa" Lauluhytye Kalla. 4.7. Olli Pyylampi, urut. 11.7. Kari Vuola, urut. 18.7. "Glory, Hallulujah! Afro-amerikkalaisia spirituaaleja", Classic Praise. 25.7. Verane Steffen, huilu ja Olivier Eiser mann, urut (Sveitsi). 1.8. Gianpaolo Di Rosa, urut (Italia). 8.8. Tuomas Pyrhönen, urut.
- ✦ **Päivämusiikkia** Pyhän Johanneksen kirkossa maanantaisin klo 12. 8.7. Lavrenchukien musiikkiperhe. 15.7. Sari Straatsma os Räsänen, traverso. Anna Savelainen, cembalo. 22.7. Eeva-Kaisa Rönkä, oboe. Ilkka Lehtonen, viulu. Heikki Mononen, urut ja piano. 29.7. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, vihuella ja teorbi. Anna Antikainen, urut.
- ✦ **Kesäinen musiikkituokio** Puijon kirkossa keskiviikkoisin 3.7., 17.7. ja 31.7. klo 13.
- ✦ **Tiekirkko soi!** -musiikkituokiot Siilinjärven kirkossa torstaisin klo 12. 27.6. Improvisaatioita kesäisistä virsistä. Vesa Kajava, urut. 4.7. Yksinlauluja ja luontoaiheisia virsiä. Airi Heiskanen. 11.7. J. S. Bachin urkumusiikkia. Vesa Kajava, urut. 18.7. Marjaana Kaisto, laulu Vesa Kajava, urut. 25.7. "Pikkulintu riemuissaan" -lapsiryhmä esiintyy Marjaana Kaiston johdolla. 1.8. Yksinlauluja sekä toivevirsiä. Airi Heiskanen.

BarokkiKuopio Männistössä

- ✦ **Ranskalaista laulumusiikkia** 3.7. klo 21 Männistön Vanhassa kirkossa. Monique Zanetti, sopraano. Kari Vaattovaara, teorbi. Markus Kuikka, gamba.
- ✦ **Cembalomatinea** 4.7. klo 17 Vanhassa kirkossa. Pilvikki Virtaperko, cembalo.
- ✦ **Pilgrim's Solace** 5.7. klo 21 Vanhassa kirkossa. Hanna Järveläinen, sopraano. Kari Vaattovaara, luuttu. Markus Kuikka, gamba. Solitaire violin 6.7. klo 19 Vanhassa kirkossa. Petri Mattson, barokkiviulu.
- ✦ **Klavikordimatinea** 7.7. klo 15 Pyhän Johanneksen kirkossa. Anna Maria McElwain, klavikordi.
- ✦ **Lawes and Jenkins** 7.7. klo 19 Pyhän Johanneksen kirkossa. Jaye consort Helsinki: Arvo Haasma, Varpu Haavisto, Louna Hosia, Markus Kuikka sekä Mikko Perkola, gambat, ja Pilvikki Virtaperko, urkupositiivi.

Tule laulamaan esimerkiksi Enonlahden kesälaulajaisiin Vehmersalmen kalasatamassa keskiviikkona 3.7. klo 19.

TAPAHTUU

kirkkojakoti@evl.fi

Kesä- ja pihaseuroissa tavataan tuttuja ja tutustutaan uusiin ihmisiin. Lähde mukaan!

Kokoonnutaan yhteen

- ✦ **Kanteleella kappelille** -leirihartaus Hirvilahden kappelilla keskiviikkona 26.6. klo 19. Anna-Maija Hella, Richard Nicholls, Hirvilahden musiikkileiriläisiä.
 - ✦ **Kansanlaulukirkko** maantaina 1.7. klo 14 ja torstaina 4.7. klo 14 Siilifolk-teltassa Siilinjärven torilla.
 - ✦ **Museoseurat** Säyneisissä lauantaina 6.7. klo 20.
 - ✦ **Luontokirkko** ja niittotalkoot Tuusniemellä Paimensaareissa lauantaina 6.7. klo 12.
 - ✦ **Kansanlaulukirkko** Konttilassa sunnuntaina 14.7. klo 12. Keittolounas torpan tyyliin, 10 €.
 - ✦ **Lähetysten puutarhakutsut** Pentti ja Seija Rissasella, Hirvolanniementie 177, sunnuntaina 21.7. klo 15. Juzien paluuterveiset Keski-Aasiasta. Arpajaiset ja huutokauppa.
 - ✦ **Kansanlaulukirkko** Tätälässä sunnuntaina 11.8. klo 12.
 - ✦ **Rantakalailta** Rakennusliiton majalla, Kurikkakatu, sunnuntaina 11.8. klo 17–19. Rantakalaa, makkaranpaistoa, hengellisiä lauluja, iltahartaus.
- Lue lisää kansanlaulukirjoista ja muista kesätapahtumista: www.kuopionseurakunnat.fi

Yhteislaulua ja konsertteja

- ✦ **Petri Laaksosen konsertti** "Tuli sytty sydämeen" Juankosken Ylösnousemuksen kirkossa perjantaina 28.6. klo 19. Ohjelmat 15 €, ennakkoon Plakkarista.
- ✦ **Enonlahden kesälaulajaiset** Vehmersalmen kalasatamassa keskiviikkona 3.7. klo 19.
- ✦ **Kauneimmat hengelliset laulut** Neulamäen kirkossa keskiviikkona 3.7. klo 18 ja Särkiniemen seurakuntatalolla keskiviikkona 7.8. klo 18.
- ✦ **Siionin virsien yhteislauluilta** Juankosken Tehtaan kirkossa keskiviikkona 3.7. klo 19 ja Muuruveden seurakuntatalolla torstaina 4.7. klo 19.
- ✦ **Siionin kanteleen yhteislauluilta** Juankosken Tehtaan kirkossa perjantaina 12.7. klo 19 ja Muuruveden seurakuntatalolla perjantaina 19.7. klo 19.
- ✦ **Sepittäjä ja Runotar** – Eino Leinon runokonsertti Vehmersalmen kirkossa lauantaina 13.7. klo 14.
- ✦ **Konsertti Syvänniemen kirkossa** sunnuntaina 14.7. klo 19. Anna Maria McElwain, klavikordi ja Tuomas Rauramaa, luuttu.
- ✦ **Kesälauluilta** Tammerannan kesäteatterissa keskiviikkona 17.7. klo 18.

- ✦ **Kesäkonsertti Duo Toivio-Puu-sepp** Riistaveden kirkossa torstaina 25.7. klo 19.
- ✦ **Hengellisten laulujen ilta** Tuusniemen torilla perjantaina 26.7. klo 18.
- ✦ **Yhteislauluilta** Hirvilahden kappelilla sunnuntaina 28.7. klo 18.

Omaishoitajien leiri

- ✦ **Voimaa vertaisuudesta.** Ev.-lut. seurakuntien yhteinen omaishoitajaleiri 24.–26.9. Rytlyn leirikeskuksessa. Leirimaksu 20 € ja edestakainen kuljetus 10 €. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 16.8. mennessä oman seurakunnan diakoniatyöntekijälle.

Kutsu seuroihin

- ✦ **Kesäseurat** Petosen seurakuntatalon pihalla tiistaina 25.6., 9.7., 23.7. ja 6.8. klo 18.
 - ✦ **Herättäjäjuhille lähtöseurat** Keskuseurakuntatalolla sunnuntaina 30.6. klo 18.
 - ✦ **Pihaseurat** Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22, keskiviikkona 3.7., 17.7., 31.7. ja 14.8. klo 18.
 - ✦ **Pihaseurat** Puijon kirkolla keskiviikkona 26.6., 10.7., 24.7., 7.8. klo 18.
- Monissa kodeissa järjestetään kesällä seuroja. Katso lähimmät oman alueesi tapahtumista.

Kerhoilemaan

- ✦ **Vapaamuotoinen perhekerho** Vehmerin vekarat seurakuntakodissa perjantaisin klo 10 sisällä tai ulkona. Lisätietoja facebook-ryhmästä "Vehmersalmen perhekerho".
- ✦ **Arkielämää-kesäkerho** kaiken ikäisille keskiviikkoisin klo 13–14.30 Männistön Vanhalla kirkolla 19.6., 3.7., 17.7., 31.7. ja 14.8. sekä Pyhän Johanneksen kirkolla 26.6., 10.7., 24.7. ja 7.8.

Keskikesän juhla, Juhannus on omistettu Johannes Kastajalle. Seurakunnissa juhlietaan: Juhannusjuhla juhannusaatto- na 21.6. klo 18 Poukaman leirikeskuksessa sekä Ruokoniemen leirikeskuksessa klo 18 alkaen. Juhannuspäivänä jumalanpalveluksia kirkoissa ja luonnonhelmassa.

Timo ja **Riitta Lappalainen** sekä **Titus Mbango** tapasivat lähetystyön ystäviä viime lauantaina siilinjärven seurakuntatalolla.

Ambomaalla kirkko kasvaa

Namibialaisia makuja, afrikan värejä kankaissa, optikon arkea ja kasvavan kirkon työtä.

Siilinjärveläiset saivat tuulahduksen Ambomaasta, kun diakoniajohtaja **Titus Mbango** ja Lappalaisen pariskunta kertoivat työstään ja kokemuksistaan siellä. Titus Mbango on Namibian evankelis-luterilaisen kirkon (ELCIN) läntisen hiippakunnan diakoniajohtaja ja rovasti, jonka tehtävänä on elvyttää kirkkonsa ja alueensa diakoniatyöntekijöiden koulutusta. Hän vierailee tänä kesänä suomalaisissa seurakunnissa tutustumassa suomalaiseen diakoniatyöhön.

Titus Mbango työskentelee itse Ambomaalla, Namibian pohjoisosassa. Se on karua maaseutua. Hiippakunnassa on 81 seurakuntaa, jossa muutama on kaupunkialueilla, mutta suurin osa on harvaan asutuilla alueilla. Juuri maalaisseurakuntia tuetaan meneillään olevassa, mittavassa diakoniahankkeessa, jota myös Suomesta tuetaan. Varsinaisia Siilinjärven nimikkolähettejä Namibiassa ei juuri nyt ole.

Vanhimmat vetävät raamattupiirejä

Millaisessa ympäristössä kirkko Namibiasa toimii?

”Jonkun verran alueella asuu muslimia, mutta 95% on kristittyjä. Vanhat perinteiset afrikkalaiset uskomukset ovat melkein jo kadonneet. Luterilaisen kirkon asema on vahva sekä hengellisesti että yhteiskunnallisesti”, arvioi Titus Mbango.

”Pappeja on paljon, muttei kuitenkaan joka seurakuntaan, koska kirkko kasvaa nopeasti ja diakoniatyössäkin on paljon vapaaehtoisia. Diakoniakoulutus on lopetettu 1997, joten täydennyskoulutus on tärkeää”, hän kertoo.

Namibian evankelis-luterilainen kirkko (ELCIN) kouluttaa pappeja Paulinumissa, pappisseminaarissa ja Englassa seurakuntaopistolla. Varsinainen raamattuopetus

on pappien tehtävä. Koulutetut vapaaehtoiset vastaavat myös opetuksesta ja seurakunnan vanhimmat toimivat Raamattupiirin vetäjänä. Usein vapaaehtoiset ovat entisiä opettajia.

”Namibian kirkko kasvaa paitsi lukumääräisesti, myös hengellisesti koko ajan”, Titus Mbango kuva.

Optikkona Ambomaalla

Afrikan Risti ry on taustajärjestönä Lappalaisen pariskunnalla, joka tekee työtä Namibiassa. **Timo Lappalainen** vastaa Onandjokwen sairaalan silmäklinikan optisen osaston toiminnasta ja **Riitta Lappalainen** kouluttaa ompelijoita ja käsityöläisiä. Riitta Lappalainen on myös luonut oman vaatemalliston, jonka tekeminen työllistää namibialaisnaisia.

Kirkko omistaa Ambomaalla Onandjokwen sairaalan, jonne Timo Lappalainen sai kutsun:

”Kirkko kutsui minut elvyttämään sen silmäklinikkaa 2007. Vaimoni Riitta seurasi perässä 2009 aloittaen työt kirkon ompelimoissa suunnittelijana. Sen jälkeen on tullut muitakin lähettejä.”

”Aluksi ihmettelimme, että työ oli pelkästään silmälasien ja vaatteiden tekemistä, mutta se oli Jumalan tapa ajaa meidät sisään Namibiaan ja kirkon yhteyteen. Pian alkoikin tulla myös hengellisen työn haasteita. Namibiassa ja sen ihmisissä on jotakin selittämätöntä siunausta, josta osalliseksi päästyään ei voi luopua. Tämän olemme kuulleet myös monilta siellä käyneiltä turisteilta”, Lappalaiset kuvaavat.

ULLA REMES

Taustoja Afrikan Ristin työstä Namibiassa <http://www.okumona.fi/ambomaa.php>, www.okumona.fi ja www.facebook.com/okumona

Vuorotteluvapaalla töihin Namibiaan

Töihin taukoa? Elämään uusia ulottuvuuksia? Kenties evankeliumia viemään kauemmas kotia?

Siilinjärveläinen **Helena Mattinen** kasvoi kaikessa rauhassa ajatuksen lähetyksentilille lähetyksentilille lähetyksentilille. Jo 15 vuotta diakonisana, viimeisimmäksi Siilinjärven seurakunnan perhetyöntekijänä antoivat kasvulle aikaa.

”Koko tämän ajan lähetyssiemen on minussa kasvanut hiljaa ja rauhassa odottaen sopivaa aikaa. Nyt on mahdollista hyödyntää palvelutehtävässäni koko tietouttani sekä työkokemukseni Jumalan kunniaksi”, Mattinen puhuu.

Joku lähtee vuodeksi purjehtimaan, toinen rakentaa jälkikasvulleen taloa, kolmas käy läpi historiaansa ja purkaa perikunnan taloa – vuorotteluvapaata käytetään kovin moniin tarkoituksiin. Omalla vuorotteluvapaallaan Helena Mattinen lähtee vuodeksi vapaaehtoistyöhön Namibiaan täydennyskouluttamaan namibialaisia diakoneja ja diakonissoja.

Millaisin odotuksin?

”Odotan kasvavani ihmisenä ja palvelijana. En ole koskaan ennen käynyt Afrikassa ja vienkin sinne vain uusia ideoita, joista yhdessä muokamme toimivan kokonaisuuden.”

Esikoulutus tehtävään on Suomessa jo alkanut.

”Tukitiimiini kuuluu paikallisia pastoreita ja diakoneja. Koulutan kouluttajiksi kaksi diakoniatyöntekijää vastaamaan työn jatkumisesta. Aion koota kokemuksistani eri kohderyhmille omat video- ja valokuvaesitykset, jotta voin palattuani kiertää kouluissa, päiväkodeissa ja vanhainkodeissa.”

Sillä kierroksella Mattinen ei unohda seurakuntiakaan - kirkolla tavataan.

ULLA REMES

Helena Mattinen lähtee Siilinjärveltä Namibiaan diakoniatyöntekijöitä kouluttamaan.

Pelastakaa lapset pelottelijoilta

Suomalaisen kulttuurin ja kansamme henkisessä rakentumisessa kristinusko on ollut keskeinen tekijä ja tukipilari. Lasten lempeä kristillinen kasvatusta on tuottanut suuria siunauksia. Kirkon tärkein toimintamuoto onkin vanhempien opettama iltarukous.

Hyviä hedelmiä tuottavaan kristilliseen kasvatukseen kuuluvat tyypillisesti suojelemiseen liittyvät, lämpimät ja luotavaista läheisyyttä ilmentävät mielikuvat Jumalasta.

Turvallisuutta luovat opetukset Tai-vaan Isästä ja Jeesuksesta luovat perspektiiviä, suuntaa, mieltä ja merkitystä elämälle. Eli juuri niitä asioita, joista tarkeituksettomuuden kanssa tuskailvilla aikalaisilla on kroonista puutetta.

Koska kristillinen kasvatusta on niin kallisarvoinen asia, on siihen liittyvät vääristymät koetettava karsia. Normaali tervehdinen uskonnollinen kasvatusta on aina paikallaan, mutta uskoa ei sovi tunkea ja tuputtaa aggressiivisesti tai uhkakuvienv kautta.

Raamatun syntyajan kulttuurissa ruumiillinen kuritus oli kasvatustekninen itsestäänselvyys: ”Joka vitsaa säästää, se vihaa lastaan...” Vaikka lapsille täytyy tuki yhä asettaa rajoja, heihin kohdistuvaa väkivaltaa ei voi enää hyväksyä.

Alistava vapaudenriisto ei ole välttämättä fyysisistä pakottamista, vaan se voi olla myös psyykkistä manipulaatiota. Ahdasmielinen ja ankara kasvatusta vie edellytykset terveeltä ja tasapainoiselta hengelliseltä kehitykseltä ja vieroittaa usein vähintäänkin kirkosta, ellei myös julmaksi esitetystä Jumalasta.

On vaarallista uhata lasta uskonnollisilla rangaistuksilla, ellei hän tottele aikuista. Moni lapsi on ottanut uhkaukset tosissaan. Pelotteluun perustuva kristillisen kasvatustuksen irvikuva, jossa vapauttava evankeliumi hautautuu syvälle lain ja tuomion sanojen alle, on onneksi käynyt yhä harvinaisemmaksi vitsaukseksi.

Kirkon kasvatustyössä 2010-luvulla ei hyväksytty pelkoon perustuvaa jumalakuvaa, vaan tavoitteena on vahvistaa turvallisuuden kokemusta ja luoda kuvaa rakastavasta Jumalasta.

Kun pieni ihminen miettii suurta Jumalaa, ei ole silti ihme, jos jonkinlainen terve jumalanpelko kosmoksen Luoja kohtaan käy mielessä. Mutta aito rakkaus ei koskaan perustu pelolle.

JANNE VILLA

Palstalla kirjoittavat vuorotellen yliopistonlehtori Helena Kantanen Kuopiosta sekä toimittaja Janne Villa Helsingistä.

Näkymä Herrnhutin kylästä. Etualalla hautausmaa, taustalla nykyiseen Tsekin tasavaltaan kuuluvia Böömin vuoristoja.

KUVA: OLLI VIRTANEN

Tule sellaisena kuin olet

Kutsulauseen juuret ulottuvat syvälle Euroopan hengenliikkeiden historiaa, herrnhutilaisuuteen.

Tule sellaisena kuin olet!" Kuulostaako tutulta? Kyseisen iskulauseen käyttäjäkuntaan on 2000-luvulla kuulunut internet-haun perusteella kirjava joukko erilaisia tahoja teleoperaattorituotteiden jälleenmyyjistä poliittisiin puolueisiin ja rocklyrikoista sateenkaariväen tapahtumajärjestäjiin.

Kutsulauseen juuret ulottuvat kuitenkin syvälle Euroopan hengenliikkeiden historiaan: sen on tehnyt tunnetuksi herrnhutilaisuuden perustaja, kreivi **Nikolaus Ludvig von Zinzendorf** (1700–1760), joka Suomessa tunnetaan virren 388 "Jeesus johdata, tiemme kulkaa" sanoittajana.

Mutta mistä herrnhutilaisuudessa oikein oli ja on kysymys? Entä mitä siitä voisi kenties oppia?

"Herrnhutilaisuus ei ole uskonto. Herrnhut on paikkakunta Saksin Oberlausitzissa, josta käsin tehdään Kristuksen Kirkon maailmanlaajaa työtä." Näin Zinzendorfin kerrotaan vastaanneen esitettyyn kysymykseen dosentti **Esko M. Laineen** mukaan.

Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta järjesti 7.–14.5.2013 opintomatkan Herrnhutiin. Asiantuntevina matkanjohtajina toimi-

vat Laineen ohella professorit **Jyrki Knuuttila**, **Jouko Talonen** ja **Tuija Laine**.

Jotta ymmärtäisi tämän määritelmiä pake-nevan määrälläisen liikkeen historiaa ja nykypäivää, onkin eduksi käydä paikan päällä.

Herrnhut – Herran suoja

"Murheen alhossa, ole turvana" veisataan Zinzendorfin virressä – myös paikanimi Herrnhut merkitsee Herran suojaa. Sijainniltaan syrjäinen mutta luonnonkaunista rauhaa huokuva Herrnhut sijaitsee Saksan kartalla kaakkoiskulman suojaisassa sopukassa lähellä Tsekin ja Puolan rajoja. Historiallisesti Saksin vaaliruhtinaskuntaan kuulunut alue on sijainnut lähellä protestanttisen ja katolisen sekä germaanisen ja slaavilaisen kulttuuripiirin välistä jännitteistä rajavyöhykettä.

Kreivi Zinzendorzin isä vaikutti ministerinä Saksin vaaliruhtinaan hovissa Dresdenissä, jossa myös Nikolaus teki aikuisiällä aateluuden velvoittamaa virkatyötään. Varsinainen elämäntehtävä nuorelle Zinzendorfille avautui kuitenkin syrjässä Dresdenin hovin loistosta.

Kosketuksen henkilökohtaista uskoa korostaviin pietistisiin virtauksiin Zinzendorf sai jo kodinperintönä sekä koulukotivuosinaan Hallessa: näistä lähtökohdista hänen uskonnokäsityksensä kehittyi Kristus-keskeiseksi sydä-

men uskoksi, jossa kokemuksellisuudella oli keskeinen asema.

Hänen kerrotaan vaikuttuneen düsseldorfilaisessa taidenäyttelyssä kärsivää Kristusta esittävästä teoksesta, jonka yhteyteen oli liitetty teksti: "Tein tämän puolestasi. Mitä sinä teet minun puolestani?"

Zinzendorfin vastaukseksi kirkastui Kristuksen sanoman jakaminen kaikille kansoille.

Hän ei kuitenkaan tavoitellut laajamittaisia kansojen kääntymyksiä, jollaisten hän uskoi toteutuvan korkeintaan Kristuksen paluun koittaessa. Sitä vastoin hän koki tehtäväkseen – aikansa kristillisten veljeyspyrkimysten innoittamana – koota yhteen esikoisina Kristukselle voitettuja yli kansa- ja tunnustuskuntarajojen. Tämän toteuttamiselle kolonialismia harjoittavassa Euroopassa hänen aatellinen asemansa tarjosi poikkeuksellisen hyvät edellytykset.

Ennen maailmanlaajaa lähetystyöntekijöiden verkostoa syntyi kuitenkin paikallinen yhteisö.

Nuori Zinzendorf sai perintönä kartanolinnan tiluksineen Berthelsdorfin kylästä Oberlausitzista. Kartanonsa mailta hän tarjosi vuonna 1722 suojapaikkaa katolisen Itävalta-Unkarin alueella Böömissä ja Määrissä vainotuille, määriläisinä veljinä tunnetuille protestanteille. Myöhemmin joukkoon liittyi varsin

kirjava joukko kristittyjä Saksasta ja Sleesiasta.

Kartanon maille syntyi vakaumuksensa tähden ahtaalle joutuneiden hengellinen yhteisö, jonka nimeksi tuli osuvasti Herrnhut.

Herrnhutilaisuus on saksalaisen pietismin perillisistä ainoa, jonka toiminta on jatkunut katkeamattomana nykypäivään asti. Idyllisessä Herrnhutin kylässä asuu nykyään noin 3500 asukasta, joista viitisensataa on yhteisön jäseniä.

Paikkakunnalla sijaitsevat veljesseurakunnan kansainvälinen hallintokeskus, diakonialaitos, kolme museota, saksalaisella täsmällisyydellä vaalittu veljesseurakunnan arkisto, adventtitähtitehdas sekä yhteisön hengellisyydelle merkittävät rukoushuone ja hautausmaa.

Matkalaisella on mahdollisuus majoittua veljesseurakunnan autenttisessa rakennuksessa, jonka tiloihin on perustettu moderni matkustajahotelli ja virkeä kurssikeskus.

"Nosta mieleni, määränpäähäsi"

Pienenä ihmeenä voidaan pitää sitä, että Zinzendorzin onnistui pitää kaikenkarvaiset radiikaalipietistit ja separatistit saman yhteisön jäseninä. Apuna tässä olivat diplomaatin taidot ja saksalainen järjestelmällisyys: yhteisö järjestäytyi lukuisiksi kööreiksi kutsutuiksi hengellisen ohjauksen pienryhmiksi, joihin koottiin

Jonas Laguksen v. 1790 suomentamat Sionin Wirret Zinzendorfin hautapaadella Herrnhutin hautausmaalla.

Hiljattain restauroidun Zinzendorfin linnaan tutustumassa etualalla vasemmalta lukien Jouko Talonen, Juha Hakala, Tuija Laine, Aaro Panula, Petri Flinck ja Esko M. Laine.

Herrnhutin yhteisön arvontamalha sisältää Raamatunjakeita.

hengellisten kuppikuntien sijaan samassa elämäntilanteessa olevia jäseniä kuten pikkupoikia, odottavia äitejä tai leskimiehiä.

Yhteisön arkea rytmittivät päivittäiset rukoushetket sekä yhteisölle keskeinen, omaleimainen ehtoollisenviettötap, jossa varsinaista sakramenttia edelsi sosiaalinen rakkauden ateria.

Herrnhutin rukoushuone on sisustukseltaan pelkistetty: sen erottaa kirkkotilasta varsinaisen alttarin puuttuminen. Talosen mukaan lähin vastine sille Suomessa on esikoislaestadilöisten rukoushuoneet.

Taivaanvaaleassa rukoushuoneessa yhteisö istui perhekuntajoon sijaan kööreittäin, miehet ja naiset omilla puolillaan. Vastaava tai-vaallista pyhien yhteisöä jäljittelevä järjestys valitsee myös Herrnhutin hautausmaalla, jota kutsutaan ”Jumalan pelloksi” (Gottes acre).

Eriköisen nimen taustalla on ajatus siitä, että Jumala kasvattaa kilvoittelunsa päättäneitä sieluja oraalle ja viimein korjattavaksi aikojen lopulla Karitsan häihin. Hautakivien tekstit on suunnattu taivasta kohti – ei ihmisten vaan Jumalan luettaviksi.

Zinzendorfin viitoittaman uskontulkinnan päämäärä on Esko M. Laineen mukaan Kristuksen jo saavuttamassa voitossa, joka kuitenkin vaelluksen ajassa näyttäytyy ylösnou- semuksen auringon sijaan vasta kajastavana adventtitähtenä. Herrnhutissa valmistettavat adventtitähdet (Herrnhuter Sterne) ovatkin – paitsi Saksassa suosittuja perinteisiä joulukoristeita – myös liikkeen symboleita karitsan lipun ohella.

”Etten turhaan valittaisi”

Symmetrisen kauniit monisakaraiset adventtitähdet kuvastavat Laineen mukaan herrnhutilaista uskontulkintaa, jossa Karitsan voiton salaisuudesta paljastuu yhä uusia ulottuvuuksia ja haasteita kärsivälliselle kilvoittelijalle.

Haasteita riitti eritoten lähetykentillä, joille Herrnhutin yhteisö ja sen eurooppalaiset si-

saryhteisöt alkoivat lähettää veljiään vuodesta 1732 alkaen.

Veljesseurakunnan arkistossa säilytettävästä kirjeenvaihdosta voidaan Laineen mukaan havaita, kuinka Zinzendorf rohkaisti mitä eksoottisimpiin olosuhteisiin – Surinamiin, Grönlantiin, Lappiin, Etelä-Afrikkaan – lähetettyjä, ajoittain epätoivoisia veljiään tutustumaan syvemmin paikalliseen kulttuuriin ja kieleen sekä julistamaan Kristuksen haavoissa löytyvää pelastusta kunnes Kristus saisi sijaa sydämissä.

Kun ensimmäiset merkit herätyksistä ja kääntymyksistä lähetykentillä ilmenivät, Zinzendorf kehotti nurisevia lähettäjään jatkamaan kohti uusia haasteita – ja yhä eksoottisempia olosuhteita. Seurakunnallisten rakenteiden rakentaminen jäi toisten kontolle.

Herrnhutilaisten hurskauteen kuului myös oman hengellisen omaelämäkerran (Lebenslauf) kirjoittaminen. Yhteisön jäsenen kuoltua joku hänen läheisensä täydensi vielä Lebenslaufia luettavaksi siunauspuheena.

Näitä sangen mielenkiintoisia lähteitä on Veljesseurakunnan arkistossa tallessa noin 40 000 kappaletta. Aihepiiriä koskevaa tutkimusta tekevän Laineen mukaan joukossa on kirjoituksia myös 19 suomalaiselta.

Näissä kirjoituksissa herrnhutilaisuus näyttäytyy ruohonjuuritason kansainvälisenä hengellisenä verkostona: suomalaiset 1700-luvun herrnhutilaiset olivat lähinnä rannikoseudun käsityöläisiä, joiden vaellus saattoi kulkea Tukholman tai Viron kautta Herrnhutiin ja sieltä yhä vaikkapa lähetystyöhön Labradorin niemimaalle asti.

Elämäkertoja myös liitettiin herrnhutilaisten seurakuntien väliseen yhteydenpitoon kuuluneisiin käsikopiolehtiin (Gemein-Nachrichten). Ne olivat suosittua hartauslukemistoa; näin hengellisen vaelluksen mallit välittyivät eteenpäin.

Herrnhutilaisuus tänään – herätysliike vai

”Yksimielisyys olennaisessa – vapaus epäoleellisissa – rakkaus kaikessa.”

vapaakirkko?

Nykypäivänä herrnhutilaisuus (Unitas Fratrum, Moravian Church) on alle 900 000 kannattajan monikansallinen ja -ilmeinen kristinuskon suuntaus, jonka organisaatiot vaihtelevat alueellisesti lähetykentistä ja pietististä herätysliikettä muistuttavista löyhistä rakenteista Tansaniassa vallitsevaan valtionkirkkotyyppiseen asemaan.

Löyhästi organisoitua ja paikallisesti kirjavaa herrnhutilaisuutta voisi Talosen mukaan verrata lähinnä metodistien maailmanneuvostoon.

Liikkeen nykyistä asemaa kristillisessä kentässä kuvaa, että Herrnhutin rukoushuoneen toukokuussa hartaushetkessä soivat sulassa sovussa luterilaiset koraalit ja Taizé-laulut. Lähtökohdiltaan ekumeenisen liikkeen ohjenuoraksi on osuvasti kiteytynyt ”Yksimielisyys olennaisessa – vapaus epäoleellisissa – rakkaus kaikessa”.

Olisiko siitä läksyksi myös meille suomalaisille kristityille?

Herrnhutilaisuuden vaikutus Suomessa

Toisin kuin Ruotsissa, Tanskassa ja Baltiassa herrnhutilaisuus ei Suomessa saanut 1700–1800-luvuilla pysyvää jalansijaa, vaan eri puolilla maata olleiden herrnhutilaissolujen vaikutteet sulautuivat nytemmin kesäjuhliin tunnettuihin herätysliikkeisiimme.

Näitä vaikutteita on selvimmin nähtävissä käytetyn hartauskirjallisuuden perusteella ruokolevaisuudessa sekä herännäisyydessä, jonka piirissä sisällöltään muokattuina yhä käytettävät Siionin virret palautuvat keskeisiltä osin Tukholman herrnhutilaisen seurakunnan vuoden 1743 Sions Sångar -kokoelmaan. Tämä virsiaines on kohtalaisesti edustettuna myös kirkkovirsikirjassamme.

Professori Talosen mukaan lestadiolaisuuden eri haaroissa voidaan niin ikään nähdä herrnhutilaisen mentaliteetin sekä veri- ja morsiusmystiikan vaikutusta, mutta varsinaisen lähdesuhteen osoittaminen on haastavaa.

Selvin herrnhutilaisuuden jälki suomalaisessa hengellisyydessä on Päivän tunnussana (Die Losungen), jota Karjalan Evankelinen Seura on julkaissut vuodesta 1905. Kirjasen taustalla on Herrnhutin yhteisössä päivittäin arvotut ja päivän mittaan mietiskellen luetut Raamatun jakeet, jotka ensimmäistä kertaa painettiin vuonna 1731.

Kirjasta painetaan vuosittain yli 50 kielellä. Suomalainen painos on ollut viime vuosina suuruudeltaan 70 000 kappaletta, mikä on saksalaisen painoksen jälkeen toiseksi suurin maailmassa.

Protestanttisen lähetystyön uranuurtajana herrnhutilaisuus on ollut vaikuttamassa välillisesti myös suomalaisen lähetystyön periaatteisiin ja käytänteisiin.

Kristittyjen välistä yhteyttä korostavan herrnhutilaisuuden vaikutukset Suomessa ovat kuitenkin toistaiseksi jääneet maltillisiksi – siitä kertoo omaa kieltään hengellisten kesäjuhliemme moneus.

Teksti ja kuvat: OLLI VIITANIEMI

Vertaukset?

Ohjeet

Pelissä tarvitet Raamatun, pelimerkin jokaiselle pelaajalle ja nopan.

Palestiinan läpi kulkee erilaisia reittejä, jotka kaikki päätyvät samaan maaliin. Aluksi pelaajat laittavat merkinsä jollekin kolmesta lähtöruudusta. Pelaaja voi vaihtaa reittiä risteyskohdassa. Peli päättyy, kun jokainen pelaaja on maalissa. Ensimmäisenä maaliin päässyt voi avustaa muita pelaajia.

Pelissä edetään noppaa heittämällä. Numerolla merkityt pallot ovat tehtäväkohtia. Tehtävä-kohdassa pelaaja lukee kyseisen numeron tehtävän sivun oikeasta laidasta ja toimii ohjeen mukaan.

Tehtäväpalloihin on pysähdyttävä ja matkaa pääsee jatkamaan, kun tehtävä on suoritettu. Pelivuoro vaihtuu seuraavalle pelaajalle tehtävän suorittamisen jälkeen tai nopan heittämisen jälkeen.

**KIRKKO
& KOTI**
100
vuotta
1913–2013

Tehtävät

Hedelmätön viikunapuu (Luuk. 13:6–9)

1. Mitä hengen hedelmiä muistat? Voit etsiä apua kohdasta Gal.5:22–23.
2. Mieti, miksi isäntä halusi hävittää hedelmättömän viikunapuun.

Laupias samarialainen (Luuk. 10:25–37)

3. Miten toimit, jos näet jonkun sinulle tuntemattoman henkilön loukkaantuneena?
4. Selvitä itsellesi minkälaisia henkilöitä olivat leeviläinen ja samarialainen aikanaan? Voit käyttää apuna kirjoja, perheenjäseniä tai vaikkapa tietokonetta.
5. Kuvittele olevasi ryöstetty mies. Vastaa seuraaviin kysymyksiin:
 - Mitä ajattelit, kun sinut ryöstettiin ja jätettiin loukkaantuneena yksin?
 - Miltä sinusta tuntui, kun pappi ja myös leeviläinen kävelivät ohitsesi eivätkä auttaneet?
 - Miltä tuntui saada apua tuntemattomalta?

Kaksi rakentajaa (Matt.7:24–27)

6. Kumpi vertauksen miehistä rakensi elämänsä Jumalan sanan perustukselle?
7. Kasaa esimerkiksi kynistä pieni rakennelma kahdelle erilaiselle alustalle, kuten lattialle ja pehmeälle tyynylle. Katso, mitä tapahtuu, kun kopautat alustaa.

Tuhlaajapoika (Luuk.15:11–32)

8. Kerro, minkä takia sinun mielestäsi isä antoi tuhlaavalle pojalleen anteeksi.
9. Kilauta sukulaiselle ja kysy, mitä siat syövät.
10. Piirrä valitsemasi kohta vertauksesta ja anna muiden pelaajien arvata, mistä kohdasta on kyse.

Kylväjä (Mark.4:1–9)

11. Pohtikaa yhdessä, minkälainen kasvuympäristö kasvilla tulee olla, jotta se selviäisi hengissä.
12. Kerro, mitä erilaisiin maaperiin kylvetyt siemenet tarkoittavat. Apua löydät Raamatusta (Mark. 4: 13–20).
13. Jos kotoasi löytyy multaa ja siemeniä, kylvä siemenet multaan ja kastele sitä säännöllisesti. Muussa tapauksessa piirrä sarjakuva kasvin kasvattamisesta.

Vehnä ja rikkavilja (Matt.13:24–30)

14. Pohdi, mitä Jeesus tarkoitti kylväjällä, pellolla, hyvällä siemenellä ja rikkaviljalla. Voit etsiä apua kohdasta Matt.13:36–38.
15. Valitse seuraavista lauseista yksi ja esitä se muille pantomiimina. Kukkien kastelu, siementen kylväminen tai kukkien poimiminen

Nuotta (Matt.13:47–50)

16. Mitä Jeesus tarkoitti erilaisilla kaloilla?
17. Mieti, miksi kodin roskat on tärkeää lajitella.

Suuret pidot (Luuk.14:15–24)

18. Pidät suuret juhlat. Ketkä haluaisit erityisesti kutsua juhliisi. Miltä sinusta tuntuisi, jos he juuri ennen juhliä ilmoittaisivat etteivät pääse tulemaan?
19. Kerro, minkä takia vertauksen juhliä järjestänyt mies suuttui?
20. Suunnittele hieno kutsukortti syntymäpäivillesi.

Siunaa Luoja mukuloita

Kolmisopen ryhmäpuutarhayhdistyksen väki vaalii viljelyksiään ja jokakesäistä hartausperinnettään

Kymmenen minuutin ajomatkan päässä Kuopion keskustasta sijaitsee Kolmisopen ryhmäpuutarha, alkukesän vehreässä kukkaloistossa kylpevä mökkikylä. Täällä kesäasukkaat viljelevät vihanneksia, yrttejä ja marjapensaita ja kasvattavat pihhoillaan toinen toistaan värikkäämpiä perennoja. Puutarhamökkien asukkaat vaalivat myös yhteisöllisyyttä ja talkoohenkeä ja pitävät uskollisesti kiinni jokavuotisesta hartaushetkestään. Se pidettiin viime sunnuntaina jo 25. kerran. Tänä vuonna hartaus sujui vanhan ajan seurojen tapaan.

Hirsitalo Onnelan, eli ryhmäpuutarhayhdistyksen yhteisten tilojen pitkät puupenkit täyttivät kymmenistä mökkiläisistä. Pastori **Mikko Väisäsestä** ryhmäpuutarhan väki tekee juuri sitä, mitä Jumala on sanonutkin, he viljelevät ja varjelevat luontoa. Kuten seuroissa on tapana, kirkkoväki valitsi virret, ja **Väisäsen** lisäksi kaikilla oli vapaa sana puhua sitä, mitä kullakin sattui sydämillään olemaan. Paikalle oli yllättäen löytänyt vieraita myös Kuopiota kauempaa. Nilsiläinen **Helena Liukkunen** oli aamulla bongannut lehdisti-ilmoituksen Kolmisopen tilaisuudesta ja käynnistänyt saman tien autonsa kotipihassaan Murtolahden kylällä kohti Kuopiota. Hän on ahkera maakuntamatkailija ja seuroissa kävijä, ja halusi tulla tutustumaan ryhmäpuutarhaan ja "kaupunkilaisviljelyyn".

"Siunatkoon Jumala auringonsäteillään mukuloita, joita olette multaan piilottaneet", sanoi Liukkunen terveisinään Nilsin alueiseurakunnasta.

Seuroissa oli mukana myös **Aila Kovanen**, Kolmisopen kesäasukas. Matkatyötä tekevä nainen muuttaa kerrostaloasunnosta kesäpaikalleen huhtikuussa ja nauttii mökkielämästä lokakuulle asti. Hänestä koko puolen vuoden aika Kolmisopessa tuntuu siltä, kuin olisi lomalla. Hän käy mökiltään käsin töissä, kuten monet muutkin ryhmäpuutarhan asukkaat. Kovanen kasvattaa tontillaan kesäkukkia, ja seuraa mielenkiinnolla myös muiden mökkikyläläisten puutarhatouhuja.

"Täällä aina jossain soi saha. Kaikilla asukkailla on myös tapana tervehtiä toisiaan, vaikka ei jokaista tuntisikaan. Lapsetkin huikkaavat hiekkatiellä "terve!", hän hymyilee.

Hänelle ryhmäpuutarha-asumisessa on tärkeintä asukkaiden hyvä yhteishenki, ulkoilma ja luonnonläheisyys sekä uusiin ihmisiin tutustuminen. Se onnistuu vaikkapa haravoinnin lomassa yhteisissä siivoustalkoissa tai rantasaunan löylyissä jutellessa. Myös naapuriapu kuuluu asiaan. Jos Kovanen tarvitsee apua vaikkapa pihakiikun siirtämisessä, saman tien paikalla ilmaantuu monta reipasta kättä kantoavuksi.

"Teen matkatyötä sairaalatarvikkeita myyvässä yrityksessä, ja välillä ajaminen on yksinäistä. Siksi Kolmisopen yhteisöllisyys on minulle vastapainoa työlle."

Halutessaan hän saa toki oleskella omassa rauhassaan. Alueella toimii kirjoittamaton sääntö, jonka mukaan kylään saa tulla, jos asukkaan portti on auki. Aina välillä joku kurkkaakin Kovanen ovelta ja kysyy kuulumisia. nainen on silminnähden onnellinen ryhmäpuutarhan asukas.

"Kolmisopessa voi vain nauttia elämästä!"

PIRJO TIIHONEN

Mimmi Pekurinen käytti Kolmisopen ryhmäpuutarhan seuroissa puheenvuoron lukemalla Raamattua. Hän oli kylässä ystävänsä Elina Kovanen, luona tämän äidin, Aila Kovanen mökillä.

Nilsin alueiseurakuntalaiset Helena Liukkunen (vas.) ja Irma Pekkarinen tulivat seuroihin Murtolahden kylältä. Maakuntamatkalaiset halusivat samalla tutustua "kaupunkiviljelyyn".

Mikko Väisäsen lisäksi seuroissa puhuivat kaikki halukkaat.

Aila Kovanen asuu ryhmäpuutarhamökillään huhtikuusta lokakuulle. Hänelle Kolmisopen yhteisöllisyys on tärkeä vastapaino matkatyölle. —Jos minulla ei olisi täällä mökkiä, kesä tuntuisi ankealta ja lyhyemmältä.

TUIJA HYTTINEN

SEURAKUNNAT 19.6.–14.8.13

Tuomiokirkko on avoinna klo 10–15, lisäksi pe klo 18–23. Ajalla 10.6.–11.8. klo 10–18, lisäksi ke ja pe klo 18–23. p. 040 4848 256

Ei kesäillan messua ke 19.6. klo 18. **Pihaseurat** Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kesän iltamusiikki to 20.6. klo 21. Käsikellokuoro Dolce. Ohjelma 5 €.

Juhannuspäivän sanajumalanpalvelus la 22.6. klo 10. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina Päivi Paaso ja urkurina Anu Pulkkinen.

Messu su 23.6. klo 10. Saarna Liisa Penttinen, liturgia Lauri Kastarinen, kanttorina Päivi Paaso ja urkurina Anu Pulkkinen.

Kesäillan viikkomessu ke 26.6. klo 18.

Kesän iltamusiikki to 27.6. klo 21. "Lainaa" Lauluyhtye Kalla. Ohjelma 5 €.

Konfirmaatiomessu su 30.6. klo 10. Vaellusrippileiriläiset. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia Liisa Penttinen, urkurina Anu Pulkkinen.

Ei kesäillan messua ke 3.7. klo 18. **Pihaseurat** Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kesän iltamusiikki to 4.7. klo 21. Olli Pyylampi, urut. Ohjelma 5 €.

Konfirmaatiomessu su 7.7. klo 10. Rytkyn rippileiriläiset. Saarna Marjo Parttimaa, liturgia Satu Karjalainen, kanttorina Päivi Paaso, urkurina Anu Pulkkinen.

Kesäillan viikkomessu ke 10.7. klo 18.

Kesän iltamusiikki to 11.7. klo 21. Kari Vuola, urut. Ohjelma 5 €.

Messu su 14.7. klo 10. Saarna Satu Karjalainen, liturgia Liisa Penttinen, kanttorina Anna Kosola, urkurina Päivi Paaso. **Ei kesäillan messua** ke 17.7. klo 18. Pihaseurat Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kesän iltamusiikki to 18.7. klo 21. "Glory, Hallelujah! Afroamerikkalaisia spirituaaleja" Classic Praise. Ohjelma 5 €.

Messu su 21.7. klo 10. Saarna hiippakuntasihtööri Juha Antikainen, liturgia Marjo Parttimaa, kanttorina ja urkurina Päivi Paaso.

Kesäillan viikkomessu ke 24.7. klo 18.

Kesän iltamusiikki to 25.7. klo 21. Verena Steffen, huiilu ja Olivier Eisenmann, urut (Sveitsi) Ohjelma 5 €.

Messu su 28.7. klo 10. Saarna Marjo Parttimaa, liturgia Ilpo Rannankari, kanttorina ja urkurina Anna Kosola.

Ei kesäillan messua ke 31.7. klo 18. **Pihaseurat** Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kesän iltamusiikki to 1.8.

klo 21. Giampaolo Di Rosa, urut (Italia) Ohjelma 5 €.

Messu su 4.8. klo 10. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia Ilpo Rannankari, kanttorina ja urkurina Anna Kosola. **Kesäillan viikkomessu** ke 7.8. klo 18.

Kesän iltamusiikki to 8.8. klo 21. Tuomas Pyrhönen, urut. Ohjelma 5 €.

Messu su 11.8. klo 10. Saarna Ilpo Rannankari, liturgia Lauri Kastarinen, kanttorina ja urkurina Anna Kosola. **Ei kesäillan messua** ke 14.8. klo 18. Pihaseurat Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kesän iltamusiikki to 15.8. klo 21. Marian Petrescu Duo. Ohjelma 5 €.

Messu su 25.8. klo 10. **Pertti Rusanen läksiäismessu**. Saarna Ilpo Rannankari, liturgia Liisa Penttinen. Tuomiokirkon Kamarikuoro, johtaa Pertti Rusanen, Tuomiokirkkokuoro ja Tuomiokirkon päiväkuoro, johtaa Anna Kosola, urkurina Anu Pulkkinen. Kirkkokahvit klo 11.45 Keskusseurakuntatalolla, Suokatu 22.

KESKUS-SEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit p. 040 4848 259 **Herättäjäjuhliille lähtöseurat** su 30.6. klo 18. Eetu Kejonen, Simo Korkalainen ja Olli Viitaniemi. **Veteraaniseurat** ti 9.7. klo 13. kahviossa. Martti Kaukola. **Veteraaniseurat** ti 13.8. klo 13. kahviossa. Risto Lyytikäinen.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10

Avoinna ma–to klo 11–15. p. 040 4848 272 **Suljettu** 19.6.–4.8. **Pihaseurat** ti 6.8. klo 13. **Raamattutuokio** ti 13.8. klo 13.

NUORET

Nuortenillat alkavat to 15.8. klo 18. torstaisin klo 18–21 Suokadun nuorisotiloissa, keskusseurakuntatalolla.

DIAKONIA

Tuomiokirkkoseurakunnan eläkeläisten leiri 20.–22.8.2013 Rytkyn leirikeskuksessa. Leirin hinta 40 € + kuljetus 10 €. Ilm. 19.7. mennessä puhelinvaihteeseen p. 017 158 111. Ohjaajina diakonissa Pirjo Litmanen p. 040 4848 282 ja diakoni Varpu Ylhäinen p. 040 4848 255. Tervetuloa. **Diakoniatoimisto** Vastaanotot: Keskusseurakuntatalo, Suokatu 22 C. Päivystys ilman ajanvarausta ma klo 9–10.30 ja puhelinaika klo 10.30–11.30 p. 040 4848 253 Pirjo Litmanen, muuna aikana p. 040 4848 282. Ke klo 9–10.30, puhelinaika klo 10.30–11.30 p. 040 4848 253 Birgitta Oksman. Inkilänmäen diakoniatyöntekijän Varpu Ylhäisen päivystys ilman ajanvarausta, Suokatu 22 C. Ti klo 9–10.30, puhelinaika

klo 10.30–11.30 p. 040 4848 254, muuna aikana p. 040 4848 255.

MUUTA

Pihaseurat ke 19.6. klo 18. Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kuopion ev.lut. seurakuntien perinteinen juhannusjuhla juhannusaattona 21.6. klo 18 Poukaman leirikeskuksessa. Ohjelmassa lipunnosto, yhteislaulua, makkaranpaistoa (omat makkarat mukaan), hartaus ja juhannuskokko. Maksuton linja-autokuljetus: Autot 1 ja 2 klo 17 Maljalahdenkatu (Kaupungintalon takaa)-Puijonkatu-Kellolahdentie-Kallantie-Poukama. Autot 1 ja 2 klo 17.30 Antikkalan P-alue-Poukama. Auto 3 klo 17.10 Puijon kirkko-Taivaanpankontie (Retkeilijäntien suuntaan)-Sammakkolammentie-Ahkiotie-Suurmäentie-Rypysuontie-Puijonsarventie-Metsäkummuntie-Lakeisuontie-Kallantie-Poukama. Auto 4 klo 17.10 Maljalahdenkatu, tilausajopysäkki-Puijonkatu-Asemakatu-Pohjolankatu-Lönnrotinkatu (Ampiaisen edestä)-Kullervonkatu (Saariaitan edestä)-Pohjantie-Saarijärventie (parittomien puoleiset pysäkit)-Kellolahdentie-Suurahontie-Pihlajaharjuntie-Kallantie-Poukama. Matkoilta voi nousta kyytiin kaikilta paikallisliikenteen pysäkeiltä. Autoissa kyltti Poukaman Juhannus sekä reitin numero. Huom! Yksitysautojen pysäköinti Antikkalan P-alueella. Poukaman leirikeskukseseen on ajokieltö. Järj. Tuomiokirkkoseurakunta.

Pihaseurat ke 3.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22. **Pihaseurat** ke 17.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22. **Pihaseurat** ke 31.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22. **Kansanlaulukirkko** su 11.8. klo 12 Tätilässä. Ilpo Rannankari ja Lauri Kastarinen. **Pihaseurat** ke 14.8. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Pihaseurat ke 17.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Pihaseurat ke 3.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Pihaseurat ke 17.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Pihaseurat ke 31.7. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

Kansanlaulukirkko su 11.8. klo 12 Tätilässä. Ilpo Rannankari ja Lauri Kastarinen. **Pihaseurat** ke 14.8. klo 18 Korttelimuseon pihapiirissä, Kirkkokatu 22.

KASTETUT

Kiija Katariina Leväinen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Juha Heikki Antero Tirkkonen ja Pia Elisa Sopanen, Eetu Matias Lukkari ja Laura Eila Irene Korhonen, Kari Matti Antero Pekonen ja Tytti Annica Ilona Liukkonen, Jesse Markus Malinen ja Henna Eveliina Pirskanen, Tommi Toivo Poutiainen ja Marjukka Helena Itkonen, Perttu Juhana Kankkunen ja Tiina Elina Airaksinen.

KUOLLEET

Matti Antero Heikkinen 67v, Eila Annikki Kiiskilä 84v, Eila Kyllikki Huttunen 79v.

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

p. 040 4848 298 **Juhannuspäivän sanajumalanpalvelus** la 22.6. klo 10. Saarnaa Tiina Puukko, liturgina Ilkka Koponen, kanttorina Leila Savolainen.

2. juhannuspäivän Messu su 23.6. klo 10. Saarnaa Ilkka Koponen, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Leila Savolainen. **Messu** su 30.6. klo 10. Saarnaa Hannu Koskelainen, liturgina Ilkka Koponen, kanttorina Leila Savolainen.

Konfirmaatiomessu su 7.7. klo 10. Saarnaa Wille-Hermannin Riekkinen, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Risto Eskola. Partaharjun rippileirin konfirmaatio.

Messu su 14.7. klo 10. Saarnaa Olli Vuorinen, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Ossi Jauhiainen.

Konfirmaatiomessu su 21.7. klo 13. Saarna ja liturgia Ilkka Koponen, kanttorina Ossi Jauhiainen. Hirvijärvi 2 rippileirin konfirmaatio.

Konfirmaatiomessu su 21.7. klo 13. Saarna ja liturgia Ilkka Koponen, kanttorina Ossi Jauhiainen. Hirvijärvi 1 rippileirin konfirmaatio.

Messu su 28.7. klo 10. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Ilkka Koponen, kanttorina Ossi Jauhiainen.

Messu su 4.8. klo 10. Saarnaa Wille-Hermannin Riekkinen, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhiainen. **Messu** su 11.8. klo 10. Saarnaa Hannu Koskelainen, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhiainen.

NEULAMÄEN KIRKKO Vesurikuja 4

p. 040 4848 311 **Kauneimmat hengelliset laulut** ke 3.7. klo 18. Anna Vätäinen, Tiina Puukko, Ossi Jauhiainen.

Messu su 4.8. klo 13. Saarnaa Wille-Hermannin Riekkinen, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhiainen.

SÄRKINIEMEN SEURAKUNTATALO Särkiniementie 20

p. 040 4848 307 **Messu** su 23.6. klo 13. Saarnaa Ilkka Koponen, liturgina Pirjo Kuula, kanttorina Leila Savolainen.

Messu su 28.7. klo 13. Saarnaa Juha Välimäki, liturgina Ilkka Koponen, kanttorina Ossi Jauhiainen.

Kauneimmat hengelliset laulut ke 7.8. klo 18. Juha Välimäki, Ossi Jauhiainen.

Messu su 11.8. klo 13. Saarnaa Hannu Koskelainen, liturgina Juha Välimäki, kanttorina Ossi Jauhiainen.

MUUTA

Kesäseurat ke 19.6. klo 18 Taina ja Miika Tammekani-la, Omakotitie 24. Hannu

Koskelainen, Ilkka Koponen, Wille-Hermannin Riekkinen, Risto Eskola.

Kesäseurat ke 26.6. klo 18 Hannu ja Kaija Koistisella, Silmukuja 1. Hannu Koskelainen, Ilkka Koponen, Tiina Puukko, Leila Savolainen. **Lähtetyksen kesäseurat** ti 13.8. klo 18 Sakari Kainulaisella, Kipinäkatu 19. Hannu Koskelainen, Anna Vätäinen.

KASTETUT

Työne Lilja Lydyia Myllys, likka Onni Walteri Koponen, Vilma Hellen Piirainen, Silja Emilia Rikkonen, Tomi Olavi Dimitrow.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Jusman So ja Minna Pauliina Koponen, Aarno Aulis Haukijärvi ja Anne Marita Kinunen, Janne Petteri Korhonen ja Riikka-Maija Mielonen, Panu Tauno Tapio Kangasniemi ja Leena Anne-li Hyartt, Marko Juhani Hyvärinen ja Tiina Emilia Aarni, Petri Mikael Kuusela ja Titta Johanna Niskanen, Toni Kristian Ruotsalainen ja Jonna Paula Riina Korhonen, Riku Toivo Petteri Puumalainen ja Laura Annika Dahlström.

KUOLLEET

Maila Tellervo Oksamäki 78v, Maija Kaarina Karppinen 79v, Aino Tuulikki Gullman 86v, Sylvi Edita Pirinen 87v, Aarne Aukusti Erhard Hämäläinen 76v, Eeva Liisa Vartiainen 88v.

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

p. 040 4848 336 **Juhannuspäivä messu** la 22.6. klo 10. Liturgia Raili Rantanen, saarna Veli Mäntynen ja kanttorina Mari Vuola-Tanila.

Messu ja H3 konfirmaatio su 23.6. klo 10. Liturgia Sanna Alanen. saarna Raili Rantanen, ja kanttorina Veera Heino.

Konfirmaatiomessu H4 su 23.6. klo 14. Liturgia Raili Rantanen. saarna Sanna Alanen ja kanttorina Veera Heino.

Messu su 30.6. klo 10. Liturgia Sanna Alanen. saarna Mikko Väisänen ja kanttorina Anna-Mari Linna.

Messu ja H5 konfirmaatio su 7.7. klo 10. Liturgia Raili Rantanen. saarna Veli Mäntynen ja kanttorina Mari Vuola-Tanila.

Konfirmaatiomessu H6 su 7.7. klo 14. Liturgia Veli Mäntynen, saarna Raili Rantanen, kanttorina Mari Vuola-Tanila.

Messu ja H7 konfirmaatio su 14.7. klo 10. Liturgia Anni Tanninen, saarna Mikko Väisänen ja kanttorina Anna-Mari Linna.

Konfirmaatiomessu H8 su 14.7. klo 14. Liturgia Mikko Väisänen, saarna Anni Tanninen, kanttorina Anna-Mari Linna.

Messu ja Törmälän konfirmaatio su 21.7. klo 10. Liturgia Anna-Maija Hella, saarna Milla Huttunen, konfirmaatio Veli Mäntynen ja Tuija Soini, kanttorina Miia Viljamaa.

Konfirmaatiomessu R1 su 21.7. klo 14. Liturgia Veli Mäntynen, saarna Anna-Maija Hella ja kanttorina Veera Heino.

Messu ja H9 konfirmaatio su 28.7. klo 10. Liturgia Reijo Mustonen, saarna Sirpa Nummenheimo ja kanttorina Anne Keränen.

Messu ja H11 konfirmaatio su 4.8. klo 10. Liturgia Mikko Väisänen, saarna Anni Tanninen ja kanttorina Jarkko Maukonen.

Konfirmaatiomessu H12 su 4.8. klo 14. Liturgia Anni Tanninen, saarna Mikko Väisänen ja kanttorina Jarkko Maukonen.

Messu su 11.8. klo 10. Liturgia Sanna Alanen, saarna Markku Virta ja kanttorina Richard Nicholls.

MUUTA

Ruskaretki Pallakselle 3.–6.9.2013 Lähde mukaan syksyllä jylhimpään Lappiin Enontekiön Pallastunturille. Vaellamme ruskaa etsien, vaikka Norjaa myöten. Hinta 400 € sis. kuljetuksen ja majoituksen sekä ruokailut Tunturihotelli Vuontispiirillä. Matkanjohtajana kirkkoherra Matti Pentikäinen. Ilm. 4.7. mennessä Kallaveden srk:n toimistoon p. 040 4848 327. Matkalle mahtuu vielä.

Perinnetilan kotiseurat su 28.7. klo 15 Hiltusilla, Mäenpäätie 64. Matti Pentikäinen.

Rantakalailta su 11.8. klo 17–19 Rakennusliiton majalla, Kurikkakatu. Rantakalaa, makkaranpaistoa, kahvi- ja mehutarjoilu. Kanttori Miia Viljamaa laulattaa hengellisiä lauluja. Iltahartaus Veli Mäntynen. Järj. Saaristo-kaupungin asukasyhdistys ja Kallaveden srk:n Jynkänseudun alue.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 21

p. 040 4848 345 **Kesäseurat** ti 25.6. klo 18 Petosen seurakuntatalon pihalla. Sanna Alanen ja Miia Viljamaa.

Kesäseurat ti 9.7. klo 18 Petosen seurakuntatalon pihalla. Raili Rantanen.

Kesäseurat ja pienarkahvit ti 23.7. klo 18 Petosen seurakuntatalon pihalla. Mikko Väisänen, Veera Heino ja Martat.

Kesäseurat ti 6.8. klo 18 Petosen seurakuntatalon pihalla. Matti Pentikäinen.

VEHMASMÄEN KAPPELI Sotkanniemi 15

p. 040 4848 351

Juhannuskirkko la 22.6. klo 13. Raili Rantanen ja Miia Viljamaa.

MUUTA

Kesälauluilta Tammerannan kesäteatterissa ke 17.7. klo 18. Raili Rantanen.

HIRVILAHDEN KAPPELI Länsirannantie 2410

p. 044 275 7936

Kanteleella kappelille -leirihartaus ke 26.6. klo 19. Vastuuvuorossa pastori Anna-Maija Hella, kanttori Richard Nicholls, Hirvilahden musiikkileiriläisiä Jenni Venäläisen johdolla. Kahvit tarjoaa Hirvilahden hautausmaayhdistys.

Yhteislauluilta su 28.7. klo 18. Matti Pentikäinen ja Miia Viljamaa.

KARTTULAN KIRKKO – MUUTA

Ehtoollishetki ke 19.6. klo 13 Jaakkolassa. Veli Mäntynen ja Reichard Nicholls.

Juhannuspäivän sanajumalanpalvelus la 22.6. klo 10 Riuttalan Talonpoikaismuseossa. Sanna Alanen ja Miia Viljamaa.

Miesten saunailta to 27.6. klo 17.30 Jussi Airalla, Mus-tikkavuorentie 73, Karttula. Aiheena Raamatun miehiä – Samuel. Saunan jälkeen iltapala. Keskustelu ja ohjelma alkaa noin klo 19.

Miesten saunailta to 1.8. klo 17.30 Markku Huttusella, Kotaranta 50, Karttula. Aiheena Raamatun miehiä – Saul. Saunan jälkeen iltapala. Keskustelu ja ohjelma alkaa noin klo 19.

KARTTULAN SEURAKUNTAKOTI Kissakuusentie 14

p. 040 4848 547

SEKL:n telttäpäivät 28.–30.7. Tilaisuudet päivittäin klo 19 alkaen.

KARTTULAN SYVÄNIEMEN KIRKKO Kuttajärventie 117

Messu su 23.6. klo 10. Anna-Maija Hella ja Richard Nicholls.

Messu su 30.6. klo 10. Veli Mäntynen ja Veera Heino.

Messu su 7.7. klo 10. Sanna Alanen ja Veera Heino.

Konsertti su 14.7. klo 19. Anna Maria McElwain, klavikordi ja Tuomas Rauramaa, luuttu.

Messu su 21.7. klo 10. Raili Rantanen ja Veera Heino.

Konfirmaatiomessu H10 su 28.7. klo 14. Reijo Mustonen, Riikka Kukkonen ja Anne Keränen.

Messu su 4.8. klo 10. Matti Pentikäinen ja Seppo Kirkinen.

Konfirmaatiomessu su 11.8. klo 10. Matti Pentikäinen, Reijo Mustonen, Riikka Kukkonen ja Miia Viljamaa.

Koulunsa aloittavien siunaaminen su 11.8. klo 16. Sanna Alanen, Tuija Soini ja Miia Viljamaa.

Iltamusiikkia to 29.8. klo 18. Ilkka Rissanen ja Anne Keränen.

KIRKKO & KOTI

100 vuotta 1913–2013

KUVA KUOPIOIN KULTTUURIHISTORIALLINEN MUSEO / VICTOR BARSOKEVITSCH

Kirkko ja Koti juhlistaa sataa vuottaan kiertueella!

Tervetuloa syömään ruispuuroa ja kertomaan juttuideitoja. Toimituksen väki on paikalla. Kiertue alkaa Järvi-Kuopion seurakunnista.

MA 24.6. Muuruvesi, tori klo 9.00–10.30 Juankoski, tori klo 12.00–14.00

TI 25.6. Tuusniemi, tori klo 9.00–10.30 Kaavi, tori klo 12.00–14.00

TO 27.6. Nilsiä, tori klo 9.00–11.00 Säyneinen, Salen piha klo 12.30–14.00

PE 28.6. Riistavesi, linja-autoasema 9.00–10.30 Vehmersalmi, tori 12.00–14.00</

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

Kettulanlahdetie 25
70400 Kuopio
www.puijonkivi.fi
Puh. (017) 282 9000

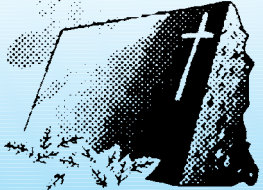
**LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO**

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)

www.lansivuori.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

HAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA
Myös lisänimen kaiverukset

**VARPAISJÄRVEN
GRANIITTI**

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniittintie 7
Puh. (017) 771 811

• HAUTAKIVET
• KAIVERUKSET
• KULTAUKSET
ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

Kukkakauppa
Hautaustoimisto
Pitopalvelu

**Kukka ja hautauspalvelu
ROSANNA**

Vuorikatu 25
www.rosanna.fi

Kukkakauppa p. (017) 261 1456
Hautaustoimisto p. 044 094 5919

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

*Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet,
sidontatyöt ja koristelu,
hautakivet ja kaiverukset*

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

*Pitopalvelu kaikkiin
juhliin ja tilaisuuksiin*

Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

**Kotimaa24
taskussasi!**

Lue uutisia ja blogeja
K24 -applikaatiosta.
Mukana myös uskontojen
kalenteri.
Ladattavissa Windows
Marketplacesta.

SEURAKUNNAT 19.6.–14.8.13**MUUTA**

Kesämessu su 14.7. klo 12
Airakselan seuraintalossa. Saarna piispa Jari Jolkonen, Reijo Mustonen, Anne Keränen, Jouni Oksman laulu. Kirkkokahvit.

DIAKONIA

Kallaveden seurakunnan diakoniatyön päivystykset: Heinäkuussa viikoilla 28 ja 29 suljettu kaikissa Kallaveden diakonia-toimistoissa. Päivystykset jatkuvat elokuussa normaalisti.

Hyvää huomenta arki! ke 19.6., 24.7. ja 7.8. klo 10–12 kohtaamispaikka Petosen seurakuntatalon takkahuoneessa.

Seurakuntien yhteinen omaishoitajien leiri 24.–26.9. Rytkyn leirikeskuksessa. Leirimaksu 20 €, edestakainen kuljetus 10 €. Tied. ja ilm. 16.8. mennessä Riitta Reimalle p. 040 4848 370 tai Kallaveden kirkon diakonia-toimistoon ma klo 9–10 p. 040 4848 332.

KASTETUT

Rasmus Joakim Asunmaa, Kasper Olavi Vartiainen, Matias Onni Eemeli Rissanen, Konsta Ilmari Sinisalo, Eetu Ville Johannes Keränen, Eevi Olivia Vepsäläinen, Sara Matilda Mäki, Leila Emilia Kempainen, Veikko Ilmari Väänänen.

**AVIOLIITTOON
KUULUTETUT**

Timo Eero Tapani Soininen ja Heidi Maria Pesonen, Ossi Matti Nerg ja Salla Maaria Jantunen, Joni Erkki Oskari Pesonen ja Anni Emilia Melin, Teijo Antti Tapani Tuorilainen ja Krista Elisa Juvonen, Jani Kalevi Tenhunen ja Jenni Karoliina Laitinen, Mika Petteri Kotiluoto ja Paula Niina Johanna Soininen, Ari Olavi Hiltunen ja Taru Tuulia Hofrén, Eero Juhani Kokkonen ja Jenni Merja Kristiina Hallikainen, Jani Petteri Tuohimaa ja Anna-Riitta Katriina Kauppinen, Pekka Olavi Harinen ja Tarja Riitta Kaarina Loukkola, Tommi Olavi Soikkeli ja Heidi Katriina Tuomainen.

KUOLLEET

Pirjo Marketta Lahtinen 59v, Sirkka Ester Tolonen 82v.

**PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO
Kellolahdentie 8**

p. 040 4848 386
Juhannuspäivän sanajumalanpalvelus la 22.6. klo 10. Saarna ja liturgia Aulikki Mäkinen, kanttorina Anna Antikainen.
Messu su 23.6. klo 10. Saarna Aulikki Mäkinen, liturgia Heidi Brand, kanttorina Anna Antikainen.
Puistojumppa ti 25.6. klo 13–13.45 kirkon pihalla sään salliessa.
Arkielämää-kerho ke 26.6. klo 13–14.30. Merja Hyvärinen.
Nuorten ilta keskiviikkoisin ja torstaisin klo 18–21 takkahuoneessa. 19.6.–18.7. Sanna Ollikainen ja Heidi Brand, 24. ja 25.7. Sanna Husso.
Messu su 30.6. klo 10. Saarna Heidi Brand, liturgia Heikki Hyvärinen, kanttorina Tintti Tinkala.
Messu su 7.7. klo 10.

Saarna ja liturgia Heikki Hyvärinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Arkielämää-kerho ke 10.7. klo 13–14.30. Ulla Halonen.

Messu su 14.7. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen, liturgia Heikki Hyvärinen, kanttorina Tintti Tinkala.
Messu su 21.7. klo 10. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Heikki Mononen.

Arkielämää-kerho ke 24.7. klo 13–14.30. Mari Mertanen.

Nuorten ilta ke 24.7. klo 18–21 takkahuoneessa. Sanna Husso.

Nuorten ilta to 25.7. klo 18–21 takkahuoneessa. Sanna Husso.

Messu su 28.7. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen, liturgia Sanna Husso, kanttorina Anna Antikainen.

Rytkyn rippikoulun konfirmaatiomessu su 4.8. klo 10. Saarna ja liturgia Aulikki Mäkinen, kanttorina Heikki Mononen.

Arkielämää-kerho ke 7.8. klo 13–14.30. Merja Hyvärinen.

Messu su 11.8. klo 10. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Mäntykankaan koulun kirkko ti 13.8. klo 10.

Kalevalan koulun kirkko ti 13.8. klo 12.15.

Arkielämää-kerho ke 14.8. klo 13–14.30. Mari Mertanen, Aulikki Mäkinen.

**MÄNNISTÖN VANHA KIRKKO
Lönnrotinkatu 24**

p. 040 4848 386
Arkielämää-kesäkerho kaiken ikäisille ke 19.6. klo 13–14.30. Mari Mertanen, Aulikki Mäkinen.

Arkielämää-kerho ke 3.7. klo 13–14.30. Ulla Halonen, Heikki Hyvärinen.

Messu su 14.7. klo 13. Saarna Salla Tyrväinen, liturgia Heikki Hyvärinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Arkielämää-kerho ke 17.7. klo 13–14.30. Mari Mertanen, Sanna Husso.

Arkielämää-kerho ke 31.7. klo 13–14.30. Mari Mertanen.

Messu su 11.8. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 18.8. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 25.8. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 9.9. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 16.9. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 23.9. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 30.9. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 7.10. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 14.10. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 21.10. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 28.10. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 4.11. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 11.11. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 18.11. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 25.11. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 2.12. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 9.12. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

Messu su 16.12. klo 13. Saarna Sanna Husso, liturgia Salla Tyrväinen, kanttorina Tintti Tinkala.

sitiivi. (William Lawesin ja John Jenkinsin teoksia gambaytyeelle.)

Päivämusiikki ma 8.7. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Lavrenchukien musiikkiperhe.

Päivämusiikki ma 15.7. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sari Straatsma os. Räsänen, traverso. Anna Savelainen, cembalo.

Päivämusiikki ma 22.7. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Eeva-Kaisa Rönkä, oboe. Ilkka Lehtonen, viulu. Heikki Mononen, urut ja piano.

Päivämusiikki ma 29.7. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 5.8. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 12.8. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 19.8. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 26.8. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 2.9. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 9.9. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 16.9. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 23.9. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 30.9. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 7.10. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 14.10. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 21.10. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 28.10. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 4.11. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 11.11. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 18.11. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 25.11. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 2.12. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 9.12. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 16.12. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 23.12. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 30.12. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 6.1. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 13.1. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 20.1. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 27.1. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 3.2. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 10.2. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 17.2. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 24.2. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 3.3. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 10.3. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 17.3. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

Päivämusiikki ma 24.3. klo 12 Pyhän Johanneksen kirkossa. Sanna-Marjut Viitanen, laulu. Tuomas Rauramaa, viuhela ja teorbi. Anna Antikainen, urut.

likki Mäkinen, Anna Antikainen.

KASTETUT

Elsa Amalia Karttunen, Sampo Samuli Peltola, Hil-da Maria Sofia Ruotsalainen, Hertta Helmi Lyydia Tuhkanen, Juulia Anna Maria Kuosmanen.

**AVIOLIITTOON
KUULUTETUT**

Aki Ano Asarias Tarkkainen ja Outi Elina Väisänen, Tomi Juhani Haapalainen ja Satu Maarit Heslin.

KUOLLEET

Pentti Uolevi Väisänen 58v, Sylvi Maria Miettinen 76v, Kaisa Maria Miettinen 90v, Sirkka Liisa Heikkinen 87v.

**PUIJON KIRKKO
Taivaanpankontie 3**

p. 040 4848 419
Kesäinen musiikkituokio ke 19.6. klo 13. Joona Saraste.

Messu la 22.6. klo 10. Jaana Marjanen saarnaa, Teemu Voutilainen. Kanttorina Outi Keskisipilä.

Messu su 23.6. klo 10. Kari Kuula saarnaa, Ville Kajan. Kanttorina Outi Keskisipilä.

Messu su 30.6. klo 10. Teemu Voutilainen saarnaa, Jaana Marjanen, Verna Paakkinen. Kanttorina Maiju Koponen. Kirkkokahvit. Teemu Voutilainen esittäytyy.

Kesäinen musiikkituokio ke 3.7. klo 13. Kesäkanttori Maiju Koponen.

Messu su 7.7. klo 10. Teol. yo Verna Paakkinen saarnaa, Teemu Voutilainen liturgina, Kari Kuula. Kanttorina Outi Keskisipilä.

Messu su 14.7. klo 10. Teol. yo Ville Kajan saarnaa, Jaana Marjanen liturgina, Mari Voutilainen, Susanna Pakkala-Koskelainen. Kanttorina Joona Saraste.

Kesäinen musiikkituokio ke 17.7. klo 13. Maiju Koponen.

Messu su 21.7. klo 10. Nimikkolähetä Kaiju Neiglick Lähetyssseurasta saarnaa, Mari Voutilainen liturgina, Teemu Voutilai-

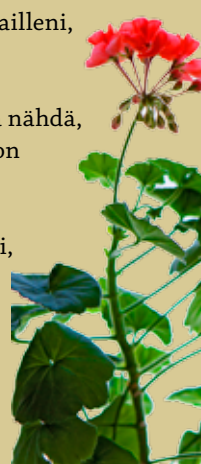
RUKOILEMME**Yksinäisen rukous**

Taivaallinen Isämme, ota Sinä lähellesi, kukaan muu ei ole tullut. Pyyhi ikävöivät kyyneleni ja nosta minut, yksinäisyyteeni uupunut, nosta syrjästä syliisi.

Anna läheisilleni, rakkailleni, tänäkin kesänä aikaa ja ymmärrystä jotta saisimme yhdessä nähdä, tuntea ja kokea auringon edes kerran.

Kiitän Herra lohdustasi, Sinuun turvaan, Sinä pysyt.

MERJA TAPIO

nen, Maija Antikainen, Verna Paakkinen. Kanttorina Maiju Koponen. Kirkkokahvit. Hongkongin nimikkolähetit Kaiju Neiglick ja Timi Mara perheineen kertovat työstään.

Messu su 28.7. klo 10. Ville Kajan saarnaa, Pekka Nieminen, Mari Voutilainen, Markku Puhakka. Kanttorina Maiju Koponen. **Kesäinen musiikkituokio** ke 31.7. klo 13. Maiju Koponen. **Messu** su 4.8. klo 10. Pekka Nieminen saarnaa, Mari Voutilainen. Kanttorina Maiju Koponen. **Messu** su 11.8. klo 10. Mari Voutilainen saarnaa, Pekka Nieminen, Markku Puhakka. Kanttorina Maiju Koponen.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS Taivaanpankantie 3
Eläkeläisten kerho ke 19.6. klo 13. Kesäinen musiikkituokio kirkossa ja kerho seurakuntasalissa. **Pihaseurat** ke 26.6. klo 18. Teemu Voutilainen, Ville Kajan, Riitta Murtorinne, Outi Keski- sipilä. **Pihaseurat** ke 10.7. klo 18. Jaana Marjanen, Ver- na Paakkinen, Maiju Koponen. **Pihaseurat** ke 24.7. klo 18. Teemu Voutilainen, Ville Kajan, Maiju Koponen. **Pihaseurat** ke 7.8. klo 18. Mari Voutilainen, Rai- li Lehtoviita, Outi Keski- sipilä.

RANTA-TOIVALA—Kansanlaulukirkko ke 19.6. klo 18 Karhonsaares- sa. Teemu Voutilainen, Heikki Hyvärinen, Riitta Murtorinne ja Joona Sa- raste. Nuotikahvit ja tik- kupulla. **Lähetyksen puutarha- kutsut** su 21.7. klo 15 Pent- ti ja Seija Rissasella Hirvo- lanniementie 177. Mukana lähettejä, arpajaiset, mu- siikkia, tarjoilua. Maija An- tikainen. **Lähetyksen puutarha- kutsut** su 21.7. klo 15 Pent- ti ja Seija Rissasella Hirvo- lanniementie 177. Tiia Ju- zin perheen paluutervei- set Keski-Aasiasta. Arpa- jaiset ja huutokauppa lä- hetyksen hyväksi. Yhdes- säoloa ja tarjoilua. Musiik- kia, Erkki Holopainen. Pui- jon seurakunnasta muka- na lähetys sihteeri Maija Antikainen.

MUUTA
Voimaa vertaisuudesta ev.lut. seurakuntien yhti- neen omaishoitajalei- ri 24.–26.9. Rytkyn leirikes- kuksessa. Leirimaksu 20 €, edestakainen kuljetus 10 €. Lisätietoja ja ilm. 16.8. mennessä Raili Lehtovii- dalle p. 040 4848 438. **Kansanlaulukirkko Konttilassa** su 14.7. klo 12 Puijon mäellä. Lounas 10 €. Kari Kuula, Ville Kajan, Joona Saraste.

KASTETUT
Selma Elsa Irene Tampio.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Janne Tapani Ihalainen ja Heidi Mari Kaarina Vepsä- läinen, Juha Pekka Heino- nen ja Mervi Tuulikki Nis- sinen, Tuomo Matias Krö- ger ja Henna Annele Aho, Tuomas Olavi Temonen ja Sanna-Mari Pikkinen, Antti Juhani Värttö ja Nea Marjaana Jolkin.

KUOLLEET
Johanna Vilhelmiina Pal- danius 86v.

JÄRVI-KUOPION SEU- RAKUNTA, YHTEISET Tiekirkot avoinna 17.6.–31.7. klo 11–16 Riistavedel- lä, Juankoskella, Muuru- vedellä, Nilsissä, Tuus- niemellä sekä Vehmersal- mella. **Yhteisvastuukeräys tuotti** 24.557,18 €. Kiitos kaikille kerääjille ja vapaa- ehtoislle! **Juhannusristeilyt** pe 21.6. klo 16 ja 18. Tuusniemen satamasta. **Petri Laaksosen kon- serti ”Tuli syttyy sydä- meen”** pe 28.6. klo 19 Ylösnousemuksen kirkos- sa. Ohjelmat 15 €, ennak- koon Plakkarista. **Sururyhmä läheisensä menettäneille aloittaa Juankoskella elokuussa.** Lisätietoja Leila Asikainen p. 040 4888 620 tai Kir- si Leino p. 040 4888 601. Ilm. 15.8. mennessä.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505
Messu su 23.6. klo 10. U. Junell. **Kesävieraiden kirkkopy- hä** su 30.6. klo 10. Saarna Ylä-Savon seurakuntayh- tymän rekisteripäällikkö Helena Nykänen, K. Leino, Tuura. Kirkkokahvit kir- konmäellä. **Messu** su 7.7. klo 10. K. Leino, Tuura. **Messu** su 14.7. klo 10. M. Junell, Tuura. **Messu** su 21.7. klo 10. K. Leino, Tuura. Pou- kama 2 konfirmaatio. **Kesäkonsertti Duo Toivio-Puusepp** to 25.7. klo 19. Seeli Toivio, sello ja Lily-Marlene Puusepp, harppu **Sanajumalanpalve- lus** su 28.7. klo 10. Keihä- nen, Lohi. **Messu** su 4.8. klo 10. Pur- siainen, Tuura. **Messu** su 11.8. klo 10. U. Junell, Tuura.

MUUTA
Aluepappi Kirsi Leino vuosilomalla 22.7.–24.8. Tarvittaessa voi olla yhtey- dessä päivystävään pappiin 040 4888 623 tai toimis- tosihteeriin 040 4888 602. **Kansanlaulukirkko, ju- hannuskahvit ja perin- neleikkejä museopirtil- lä** la 22.6. klo 10. K. Leino. Ei jumalanpalvelusta kir- kossa. **Kesäseurat Pankolla** su 21.7. klo 15. Savulahdentie 450. K.Leino ja R.Tuura.

JUANKOSKEN YLÖS- NOUSEMUKSEN KIRKKO Mäntytie 5
Rukoushetki Ylösnou- semuksen kirkossa tors- taisin klo 12. **Messu** su 23.6. klo 10. K Leino, Saarela. **Messu** su 30.6. klo 10. U Junell, Saarela. **Messu** su 14.7. klo 10. Keihänen, Saarela. **Messu** su 21.7. klo 10. U Junell, Saarela. **Messu** su 28.7. klo 10. M Junell, Leutonen. **Messu** su 11.8. klo 10. Huhtala, Lohi.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Mäntytie 5
Päiväkerho (3–5 -vuo- tiaat) alkaa ma 19.8. klo 9–11.30, toinen ryhmä 13–

16. Päiväkerhotilassa, seu- rakuntatalolla.

JUANKOSKEN TEHTAAN KIRKKO Mäntytie 5
Siionin virsien yhteislau- luilta ke 3.7. klo 19. ”Soi virteni, kiitosta Herran”. **Sanajumalanpalvelus, Tehtaan kirkko** su 7.7. klo 10. Huhtala, Kärppä-Les- kinen. **Siionin kanteleen yhteis- lauluilta** pe 12.7. klo 19. ”Soi, kannel kaunis, soi”. **Sanajumalanpalvelus, Tehtaan kirkko** su 4.8. klo 10. Keihänen, Kraft. **”Juice ja hengellisyys”** pe 16.8. klo 19. Teemailta Bry- nolfin tapahtuman yhtey- dydessä.

MUUTA
Aluepappi Kirsi Leino lomalla 22.7.–24.8. Tarvit- taessa voi olla yhteydessä päivystävään pappiin 040 4888 623 tai toimistosih- teeriin 040 4888 602. **Sanajumalanpalvelus** 22.6. klo 10 Pikonniemen hiiliuuneilla. Kirkkokahvit, U. Junell, Saarela.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24
Messu la 22.6. klo 13. Huh- tala, Majuri. **su 23.6.** ei jumalanpalve- lusta kirkossa, katso kohta muuta/puutarhakirkko.

Messu su 30.6. klo 13. R. Leino, Ahonen. **Messu** su 7.7. klo 13. Huh- tala, Majuri. **Messu** su 14.7. klo 13. R. Leino, Lohi. **Messu** su 21.7. klo 13. U. Ju- nell, Kraft. **Messu** su 28.7. klo 13. Hag- man-Puustinen, Majuri. **su 4.8.** ei jumalanpalve- lusta kirkossa, katso kohta muuta/metsäkirkko. **Messu** su 11.8. klo 13. Huh- tala, Tuura. Ylim. kesäkon- firmaatio.

MUUTA
Puutarhakirkko su 23.6. klo 13. Huhtala, Majuri. Kaija Julkussella, Anttilan- tie 50 B, Luikonlahti, arpa- jaiset lähetyksen hyväksi. Arpavoittoa otetaan vast- taan lahjoituksena. **Kaavin kirkko avoinna hiljentymistä ja tutustu- mista varten** 2.7.–1.8. ti- to klo 11–15. **Kaavin hautausmaakä- vely** to 18.7. klo 18 alka- en parkkipaikalta, Mer- ja Marin. **Metsäkirkko** su 4.8. klo 13. U. Junell. Mäntyjärvel- lä, Riihijärventie 10, Män- tyjärvi. **Seurat** ke 14.8. klo 13 Eino ja Rauha Rissasella, Parta- lammäentie 67, Kaavi. Muuruveden kirkko Kirkkotie 1 **Messu** la 22.6. klo 13. Kei- hänen, Saarela. **Messu** su 30.6. klo 13. U. Junell, Saarela. **Messu** su 7.7. klo 13. Tuura. **Kansanlaulukirkko** su 14.7. klo 13. Keihänen, Saarela. **Messu** su 21.7. klo 13. Kei- hänen, Saarela. **Messu** su 28.7. klo 13. Keihänen, Leutonen.

Messu su 4.8. klo 13. Kei- hänen, Kraft. **Messu** su 11.8. klo 13. Hag- man-Puustinen, Lohi. Hir- vijärvi 2 konfirmaatio.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO Kirkkotie 1
Siionin virsien yhteis- lauluilta to 4.7. klo 19. ”Soi virteni, kiitosta Herran”. **Siionin kanteleen yhteis- lauluilta** pe 19.7. klo 19. ”Soi, kannel kaunis, soi”. **MUUTA**
Maakirkko su 23.6. klo 13. Keihänen, Saarela. Väärän- lammenrannalla, ei mes- sua kirkossa. **Kyläseurat** ma 8.7. klo 18 Aune ja Veikko Tirkkosen mökillä, Pitkämäki. **Muuruveden hautaus- maakävely** to 1.8.

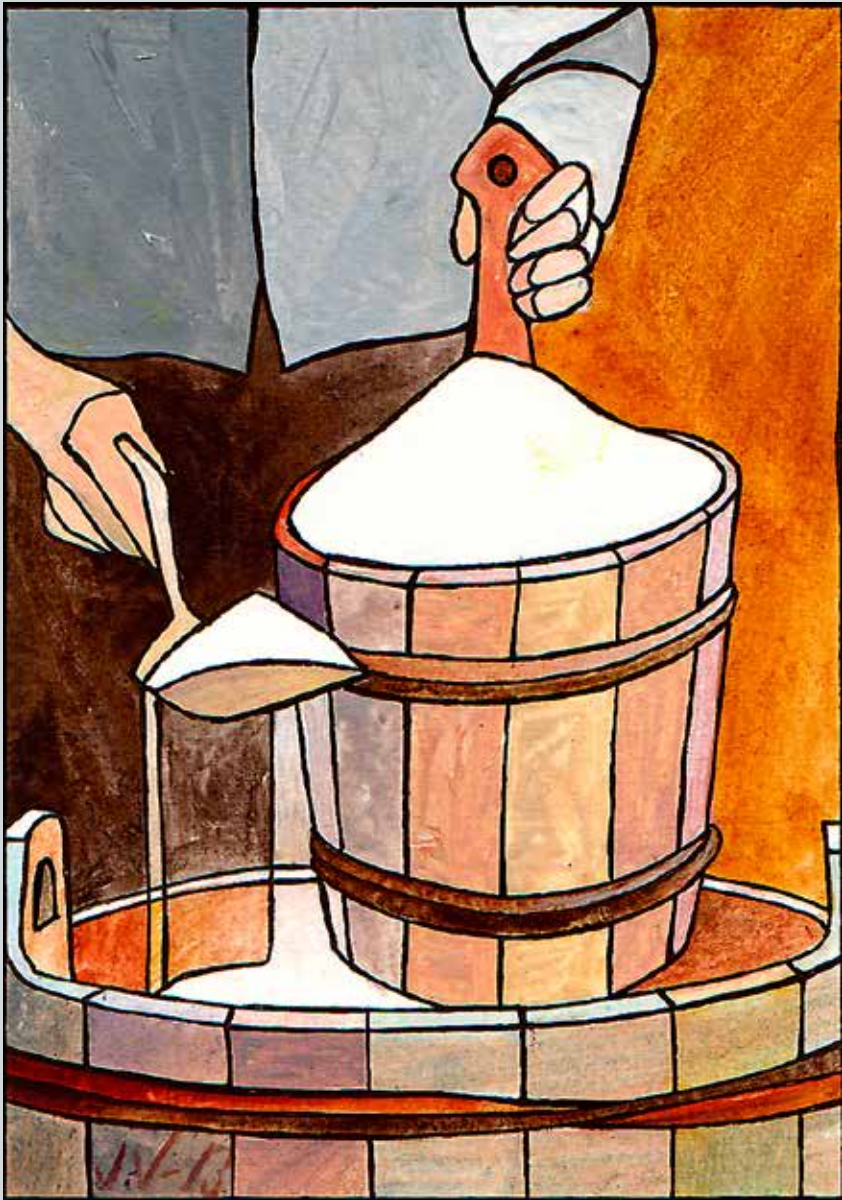
NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1
Juhannuslaulajaiset pe 21.6. klo 12 kirkon pihassa. **Messu** la 22.6. klo 10. Kei- hänen, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 23.6. klo 10. Huhtala, Kärppä-Leskinen. **Messu** su 30.6. klo 10. Kei- hänen, Kärppä-Leskinen. **Musiikkileirin matineat** ma 1.7. klo 14. **Musiikkileirin matineat** ti 2.7. klo 14. **Messu, Tiirinhahti 2 kon- firmaatio** su 7.7. klo 10. M. Junell, Saarela. **Messu** su 14.7. klo 10. Pur- siainen, Majuri. **Messu** su 21.7. klo 10. Kei- hänen, Lukkari-Lohi. **Messu, Tiirinhahti 3 konfirmaatio** su 28.7. klo 10. Pursiainen, Luk- kari-Lohi. **Messu** su 4.8. klo 10. M. Junell, A Lohi. **Messu** su 11.8. klo 10. M. Junell, Kärppä-Leskinen.

NILSIÄN SEURAKUNTAKOTI Nilsiantie 59
Musiikkileirin, muskarin ja lasten tanssiteat- rin päätös ma 1.7. klo 14 seurakuntakodilla.

MUUTA
Kirpputori Sopukka kiin- ni 1.–14.7. **Kesäinen vauvamuskari** to 20.6. klo 10–10.45 Pik- kupappilassa. Tervetuloa entiset ja uudet. **Maa-kirkko ja Siionin- virsiseurat** su 23.6. klo 13 Pisalla. **Siioninvirsiseurat** su 23.6. klo 19. Romeikko. **Kansanlaulukirkko** ke 3.7. klo 18 Pikkupappilan pihalla, sateen sattuessa sisätiloissa. Mukana Terttu ja Eino Kopsa. **Kesäinen vauvamuskari** to 4.7. klo 10–10.45 Pikku- pappilassa. Tervetuloa en- tiset ja uudet. **Matka Herättäjäjuhlii- le Haapavedelle** la 6.7. klo 6.30. Lähtö Nilsistä linja- autoasemalta klo 6.30, pa- luu iltaseurojen jälkeen. Hinta 32 €. Ilm. 28.6. men- nessä ja tied. Linja-autoli- ke Ahonen 017 3686 800 **Siioninvirsiseurat** ti 23.7. klo 18 Nilsian satamassa. **Siioninvirsiseurat** su 11.8. klo 19. Päivi ja Tapio Tolp- panen, Raatintie.

SÄYNEISEN KIRKKO Kirkkoharjuntie 2
Messu la 22.6. klo 13. Erityisesti kutsutaan 22.6.1963 ripille päässeitä mukaan. U. Junell, Kärppä- Leskinen. Kirkkokahvit. **Maakirkko ja sv.seurat Pisalla Täyssinän rau- han rajamökillä** su 23.6. klo 13. K. Leino, Kärppä- Leskinen.

JOONAS VÄHÄSÖYRINKI

Mikähän tästä lapsesta tulee?

Pientä vastasyntynyttä vauvaa katsellessa olemme ihmeen äärellä. Vanhemmat ovat saaneet suuren lahjan. Heidän onnestaan ja ilostaan tarttuu jotain kaikkiin, jotka pääsevät uutta tulokasta tervehtimään. Pienokaista, jolle kaikki elämän mahdollisuudet ovat avoinna.

Juhannuksen lapsi on Johannes Kas- taja. Hän oli ihme ja mittaamattoman arvokas lahja vanhemmilleen Elisabetille ja Sakariaalle. Tälle vanhemmiksi jo iäk- källe pariskunnalle pojan syntymä oli aivan erityistä. Heidän osanaan oli ol- lut lapsettomuus ja siihen liittyvä suru ja häpeä. Erityisesti Elisabet oli tuntenut selässään naapureiden pitkät katseet. ”Mikä on hurskaan ja hyvätapaisten vai- mon salattu synty, kun ei lasta suoda?” Vauvan syntymää oli edeltänyt hiljaiselo. Enkelin ilmoitus lapsen syntymästä ja sii- hen liittynyt epäuskon puuska olivat vie- neet Sakariaan puhekyvyn ja tuleva äiti varjeli sydämensä alla kasvavaa aarretta pysyttelemällä poissa ihmisten näkyviltä.

Kaikki meni hyvin ja poika syntyi ajallaan. Hil- jaiselosta ei ollut enää tietoa vauvaperheen elämässä, kun lapsen ei- simmäisen juhlan aika koitti. Iloisena hälisevä su- ku ja naapurit olivat pai- kalla ja kaikilla oli mielipi- teensä lapselle sopivasta nimestä. Hämmennys oli melkoinen, kun nime- nanto ei mennyt perin- teen mukaisesti. Tuore isä piti kiinni nimestä, jon- ka enkeli oli hänelle sano- nut ilmoittaessaan lapsen syntymästä. Pojasta tu- li Johannes ja sen tiedon

myötä Sakariaan puhekyky saman tien palautui. Näistä juhlista puhuttiin pitkään ja laajasti jälkeinpäin. Pienen Johannek- sen alkuvaiheisiin liittyi merkittäviä asioita: hänen vanhempansa olivat jo lapsetto- miksi arveltuja, isä mykistyi odotusajaksi, mutta sai puhekykynsä takaisin, kun an- toi lapselleen suvun silmissä erikoisen ni- men. Eipä ihme, jos ihmiset aavistelivat tässä lapsessa olevan jotain erityistä.

Jumalalla oli omat suunnitelmansa Johanneksen osalle. Nimi Johannes tar- koittaa ”Jumala on armollinen”. Nimi kertoo Jumalan hänelle antamasta teh- tävästä ja kutsumuksesta. Juhannuksen lapsi käy joulun lapsen edellä. Johannes valmisti tietä Jeesuselle. ”Ja sinua, lapsi, kutsutaan Korkeimman profeetaksi. Sinä käyt Herran edellä ja raivaat hänelle tien. Sinä johdat hänen kansansa tuntemaan pelastuksen, syntien anteeksiantamisen.” (Luuk. 1: 76–77).

Tuo suuri tehtävä odotti Johannes- ta aikuisena. Sitä ennen hän sai olla van- hempiensa silmäterä. Rakas lapsi, jota oli toivottu ja rukoiltu. Johannes-pojas-

sa Jumalan armollisuus tu- li sylin täydeltä ja sydäntä liikuttavalla tavalla todek- si ensiksi Elisabetille ja Sa- kariaalle. Mutta juhannuk- sen lapsen syntymäjuhla välittää armollisen Juma- lan viestin myös meille jo- kaiselle, sinulle ja minul- le. Jumala ei hylkää eikä unohda meitä. Me ihmet- telemme pientä ihmislas- ta katsellessamme, mikä hänestä mahtakaan tulla. Kaikkivaltias ja armollinen Jumala sen tietää. Hänen johdatuksensa varaan mei- dän on turvallista jäädä.

MARJO PARTTIMAA

5. sunnuntai helluntaista evank. tekstiin: Luuk. 6:36–42
”Olkaa valmiit armah- tamaan, niin kuin tei- dän Isännekin armah- taa. Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomi- ta. Älkää julistako ke- tään synlliseksi, niin ei teitäkään julisteta synl- lisiksi. Päästäkää va- paaksi, niin teidätkin vapautetaan. Antakaa, niin teille annetaan.”

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin
Tilisara, Tapionkatu 5-9, Kuopio
046-892 1422

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
 alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistikatu 6, 70110 Kuopio
 puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101
 www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI&CO.OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
 Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
 Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
 (017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
 www.kolari-co.fi

"MINUN HERRANI JA JUMALANI"

Suviseurat
 Pudasjärven
 28.6. - 1.7.2013

SRK:N SUVISEURAT PUDASJÄRVELLÄ 28.6.-1.7.2013

Suviseuraradio kuultavissa
 taajuuksilla:

Kuopio	96.3
Iisalmi	88.3
Mikkeli	98.9

Lähetysajat ja ohjelma: www.suviseurat.fi

Kirkastusjuhlat Heinävedellä

26.-28.7.2013

Kaiken keskellä
 JUMALA

Ohjelmassa mukana mm.

arkkipiispa Leo, Eero Junkkaala, Ulla Saunalauma, Kalle Virta,
 Helge Itkonen, Maija ja Hannu Nyman, Mika Lahtinen, Kari Hämäläinen,
 Eila ja Heikki Mikkonen, Sari Behm, Mirja Hämäläinen, Minna ja Jussi
 Pyysalo, kansanmusiikkimessu, Säynämön 50 v. juhlasuorat.
 Lapsille omaa ohjelmaa, mm. nukketähti Sananjalka

Kansan Raamattuseura

Heinäveden seurakunta

Välitämme.

Kotimaa-yhtiöt ilmoitusmarkkinointi
 toivottaa aurinkoista ja hyvää kesää.

Pirjo Teva
 020 754 2284, 040 680 4057
 pirjo.teva@kotimaa.fi

KOTIMAA-YHTIÖT

• Matot
 • vuodevaatteet • ym.

ITSEPALVELUPESULA
Pyykkisatama

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
 Puh. (017) 263 3128

Tietokoneapu

Kotitalous-
 vähennys 45%

www.orden.fi

040 5844 045

Hammaslaboratorio
Hyvä Hammas Oy
 Puree Paremmiin.

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio

Erikoishammasteknikko
 Satu Koskela

p. 017 265 4400

www.kotimaa24.fi

Iloon ja suruun.

Elämän
 kaikkiin
 hetkiin.

Palveleva
 naisten vaatteiden
 erikoisliike.

Kati

Savonkatu 22 Kuopio
 Sokoksen parkkipaikkaa vastapäätä
 puh. 017 261 2435

ma-to 9.30-17.30 pe 9.30-17 la 10-14

Yhteisvastuu
 KERA 2013

RYHDY ENKELIKSI.

AUTA YKSINÄISTÄ VANHUSTA.

SOITA 0600 1 7010
 (10,26 € / puh+pvm)

tai 0600 1 7020
 (20,28 € / puh+pvm)

yhteisvastuu.fi, facebook.com/yhteisvastuu

Keräysvuosi 2012/2013: 2491, voimassa 3.9.2012-31.8.2013, kuka Suomea, myyjä: Pöytäkirja 3.9.2012, Keräysvuosi ALR 2012/2013: voimassa 1.9.2012-31.8.2013, Aikamäärä, myyjä: Aikamäärä 14.8.2012.

SEURAKUNNAT

Messu su 30.6. klo 13. E. Keihänen, Kärppä-Leskinen.
Kesävieraiden kirkkopyhä su 7.7. klo 13. R. Leino, Kärppä-Leskinen.
Messu su 14.7. klo 13. Pursiainen, Majuri.
Messu su 28.7. klo 13. M. Junell, A. Lukkari-Lohi.
Messu su 4.8. klo 13. M. Junell, A. Lohi.
Messu su 11.8. klo 13. M. Junell, Kärppä-Leskinen.

MUUTA

Säyneisen seurakunnassa ripille 50 v. sitten päässeet la 22.6. klo 13. Erityisesti kutsutaan 22.6.1963 ripille päässeitä messuun.
Ikäihmisten juhla Säyneisen koululla ti 25.6. klo 12. Teema: Kesällä kevein mielin, mukana khra Reijo Leino, Juankosken kaupunki ja alue-seurakunnat.
Jouin rantaseurat su 30.6. klo 18 Pisankoskella. Salakkalahti, Likolahdentie.
Museoseurat la 6.7. klo 20. **Sanajumalanpalvelus hautausmaalla** su 21.7. klo 13. Pursiainen, A. Lukkari-Lohi.

TUUSNIEMEN KIRKKO

Keskite 21

Messu la 22.6. klo 10. Mäkinen, Majuri.
Tapulikirkko su 23.6. klo 10. R. Leino, Majuri.
Messu su 30.6. klo 10. R. Leino, Parviainen.
Messu su 7.7. klo 10. R. Leino, Majuri.
Messu su 14.7. klo 10. U. Junell, Lohi. Poukama 1 konfirmaatio.
Perinnejumalanpalvelus vanhaan malliin ja kesävieraiden kirkkopyhä su 21.7. klo 10. Hagman-Puustinen, Kraft. Kirkkokahvit, tapulissa ohjelmaa. Mukana Kotiseutuyhdistys.
Kesäpäivän viikkomesu ke 24.7. klo 13.30. Hagman-Puustinen. Sopii myös muistisairauksista kärsiville.
Messu su 4.8. klo 10. U. Junell.
Messu su 11.8. klo 10. Hagman-Puustinen, Lukkari-Lohi.
Reppukirkko ke 14.8. klo 18. Koulunsa aloittavien ekaluokkalaisten siunaaminen kirkossa.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTATALO

Koivukuja 2
Kansanlähetyksen teltat päivät ke-to 26.-27.6. klo 19 Seurakuntatalon pihassa.

MUUTA

Aluepappi Paula Hagman-Puustinen lomalla 17.6.-16.7. Tarvittaessa yhteys päivystävään pappiin p. 040 4888 623 tai toimistosihteeriin p. 040 4888 602.
Juhannusristeilyt pe 21.6. klo 16 ja 18 Tuusniemen satamasta.
Tuusniemen hautausmaakävely to 27.6. klo

18. Kahvit. Oppaana Risto Voutilainen.
Luontokirkko ja niittotalkoot la 6.7. klo 12 Paimensaarella. Huhtala, Lukkari-Lohi. Lisätietoja venekyydeistä Auvo Hirvonen, p. 044 067 8373.
Naisten risteily ke 10.7. klo 18 Tuusniemen satamasta.
Hengellisten laulujen ilta pe 26.7. klo 18 Tuusniemen torilla.
Luontokirkko su 28.7. klo 13. Huom. aika! Katja Nieminen, Vuorinen. Kojanlahden rannassa, venesatamassa.
Naisten piiri pe 9.8. klo 18 Anja Taskisen mökillä, Juurikkamäessä, Putikontie 168.

VEHMERSALMEN KIRKKO

Lempeläntie 17

Jumalanpalvelus la 22.6. klo 13. Mäkinen, Vuorinen.
su 23.6., 7.7. ja 28.7. ei jumalanpalvelusta kirkossa, katso Vehmersalmi/muuta.
Jumalanpalvelus su 30.6. klo 13. K. Leino, Tuura. Perinnejumalanpalvelus Vehmersalmi-päivänä.
Eino Leinin runokonsertti la 13.7. klo 14. Vapaa pääsy!
Kesäasukkaiden kirkkopyhä su 14.7. klo 13. Saarna Eevakaarina Launis, M. Junell, Tuura.
Messu su 21.7. klo 13. R. Leino, Tuura.
Messu su 4.8. klo 13. Saarna Teuvo Mononen, Pursiainen, Tuura. Seurakuntakodissa ruokailu, kahvit ja seurat, puhujat Raimo Pauketti ja Teuvo Mononen.
Konfirmaatiomesu su 11.8. klo 13. Mäkinen, Lukkari-Lohi, Utriainen. Vehmersalmen seurakuntakoti Lempeläntie 15
Vapaamuotoinen perhekerho "Vehmerin veikat" perjantaisin klo 10 seurakuntakodissa, sisällä tai ulkona. Lisätietoja facebook-ryhmästä "Vehmersalmen perhekerho".

MUUTA

Mustinlahden kesälajaiset ke 19.6. klo 19 Kylätalolla.
Puutosmäen kesäkirkko su 23.6. klo 13 Mäkinen. Puutosmäen kappelissa.
Enonlahden kesälajaiset ke 3.7. klo 19 Kalasatamassa.
Litmanien kesäkirkko lavalla su 7.7. klo 13. K. Leino, Lohi. Litmanien tie 1520.
Horkanlahden suvisuorat hautausmaalla ke 10.7. klo 18.
Kesäseurat su 21.7. klo 16 Aili ja Ilkka Sormusella, Lahnasalontie 565.
Miettilän kylän kesäkirkko to 25.7. klo 18 Ylämäen Timo Pekkarisella, Tervasalontie 229.
Vehmersalmen ja Horkanlahden hautausmaakävely to 27.6. klo

kanlahden hautausmaakävelyt su 28.7. klo 11.30 alkaen.
Kesäkirkko Horkanlahden hautausmaalla su 28.7. klo 13. Mäkinen, Lohi.
Siioninvirsieurat su 11.8. klo 18 Vehmersalmen kotiseutumuseolla. Kahvit. Pappilantie 10.

KASTETUT

Oula Reino Petteri Könönen, Riistavesi, Matti Eemilivari Miettinen, Muuruvesi, Martta Hilja Elina Myöhänen, Riistavesi, Veikko Toivo Sakari Huusko, Nilsä, Pihla Riina Kristiina Karppa, Nilsä.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Aki Petri Ensio Hartikainen ja Jenni Katriina Venton, Ossi Samuli Mönkkönen ja Sari Maarit Kaarina Mönkkönen, Ilkka Samuli Sirkka ja Saara Maria Kokkonen, Tomi Henri Petteri Partanen ja Johanna Orvokki Hakkarainen, Niko-Henrik Huusko ja Jonna Maria Anneli Miettinen.

KUOLLEET

Matti Pitkänen 84v, Riistavesi, Matti Olavi Lilja 70v, Nilsä, Vesa Johannes Rusanen 77v, Muuruvesi, Meeri Kyllikki Keinänen 79v, Tuusniemi, Hilma Sofia Hentelä 87v, Tuusniemi, Toini Maria Kortelainen 73v, Riistavesi, Otto Voutilainen 87v, Tuusniemi, Elvi Esteri Rissanen 94v, Kaavi, Toivo Olavi Pitkänen 86v, Kaavi, Oiva Kallervo Tuovinen 86v, Nilsä, Martti Einar Lyytinen 74v, Vehmersalmi, Kerttu Anneli Rissanen 79v, Nilsä, Kerttu Annikki Hiltunen 73v, Tuusniemi, Eino Poutiainen 71v, Riistavesi, Aarne Johannes Kuronen 85v, Kaavi, Heikki Pekka Kuosmanen 44v, Nilsä.

www.siilinjarvenseurakunta.fi
 Kirkkoherranvirasto
 p. 017 288 4600
 (ma-pe klo 9-11, 12-14)

KIRKKO

Haarahongantie 2

Tiekirkko avoinna joka päivä 24.6.-2.8. klo 11-16. Tervetuloa taivaalliselle tauolle! Tänä kesänä viimeinen tilaisuus nähdä kirkon maalaukset nykytalon seinillä ennen syksyllä alkavaa kirkon remonttia.
Juhannuspäivän messu la 22.6. klo 10. Seppo Laitanen, Sirpa Ylikotila, Airi Heiskanen.
Jumalanpalvelus su 23.6. klo 10. Heikki Kastari, Satu Väättä, Vesa Kajava.

KÄSKIN POEJAN HANKKIA JUHANNUKSEKSE KÖEVUT ULUKO - OVEN MOLEMMIN PUOLIN ... SIINÄHÄN NUO OVAT - SAKU JA MIKKO KÖEVU!

PAS TOA

19.6.–14.8.13

Tiekirkko soi! -musiikkituokio to 27.6. klo 12–12.30. Improvisaatioita ke-säisistä virsistä. Vesa Kaja-va, urut.

Konfirmaatiomessu su 30.6. klo 10. Ryhmä 8, Satu Väätäinen, Airi Heiskanen. **Tiekirkko soi! -musiikkituokio** to 4.7. klo 12. Yksinlaulua ja luontoaiheisia virsiä. Airi Heiskanen. **Karjalaisen kansan mes-su** la 6.7. klo 16. Pielisen-suun seurakunnan kirkkoherra Tapani Nuutinen, laulu- ja säestysryhmä Jo-ensuusta, Unto Niskanen ja Vesa Kajava. Messu on osa SiiliFolk-tapahtumaa. **Konfirmaatiomessu** su 7.7. klo 10. Ryhmä 9, Heikki Kastarinen, Airi Heiskanen. **Tiekirkko soi! -musiikkituokio** to 11.7. klo 12. J. S. Bachin urkumusiikkia. Vesa Kajava, urut.

Jumalanpalvelus su 14.7. klo 10. Satu Väätäinen, Unto Niskanen, Vesa Kajava.

Tiekirkko soi! -musiikkituokio to 18.7. klo 12. Marjaana Kaisto, laulu Vesa Kajava, urut **Jumalanpalvelus** su 21.7. klo 10. Matti Hoffrén, Satu Väätäinen, Marjaana Kaisto.

Tiekirkko soi! -musiikkituokio to 25.7. klo 12. ”Pikkulintu riemuissaan” -lapsiryhmä esiintyy Marjaana Kaiston johdolla.

Konfirmaatiomessu su 28.7.klo 10, Unto Niskanen, Vesa Kajava. **Tiekirkko soi! -musiikkituokio** to 1.8. klo 12. Yksinlauluja ja toivevirsistä. Airi Heiskanen.

Konfirmaatiomessu su 4.8. klo 11. Ryhmä 11, Sanna Marin, Heikki Kastari-nen, Marjaana Kaisto. **Jumalanpalvelus** su 11.8. klo 10, Seppo Laitanen, Matti Hoffrén, Airi Heiskanen. **Koulutiensä aloittavien siunaamistilaisuus** su 11.8. klo 17.45.

Kirkko suljettuna 12.8.–11.10. korjaustöiden vuoksi.

SEURAKUNTATALO Haarahongantie 4

Kesäkahvila to 20.6. klo 9–13 alakerran kerhotilois-sa. Yhdessäoloa, leikkejä ja laulua.

Lähetyksen kesäkahvit ke 26.6. klo 9–12. Ohjel-

massa mm. jutustelua ja yhdessäoloa, pientä tarjoi-lua, terveisiä Suomen Lä-hetyseuran lähetysohjel-lan ja liikuntaa. Sään sallies-sa ulkona, sadesäällä lähe-tyskellarilla.

Siioninvirsiseurat ti 2.7. klo 18 pienessä salissa. **Hongkong-ilta** to 18.7. klo 18 päätysalissa. Vieraana seurakunnan nimikko-lähetit Kaiju Neigicki ja Timi Mara.

Lähetyksen kesäkahvit ke 24.7. klo 9–12. Ohjel-massa mm. jutustelua ja yhdessäoloa, pientä tarjoi-lua ja liikuntaa. Sään sallies-sa ulkona, sadesäällä lä-hetyskellarilla.

VUORELAN KIRKKO Rissalantie 2

Vuorelan kirkossa jumalanpalvelukset kesätauolla elokuuhun saakka. **Koulutiensä aloittavien siunaamistilaisuus** su 11.8. klo 19.

MUUTA

Perhekerhoihin ilmoit-tautuminen alkaa seura-kunnan verkkosivuilla 22.7. **Kansanlaulukirkko** ke 19.6. klo 18 Karhonsaare-sa Ranta-Toivalassa. Kirkkovenesoutu Vuorelas-ta Kivitie 41:stä klo 17, ilm. soituun viim. 17.6. kirkkoherranvirastoon p. 017 288 4600. Karhonsaareen pääsee myös venekulje-tuksella Ranta-Toivalan-tien päästä rannasta klo 17 alkaen. Ota mukaan oma veneilyliivi ja käsiineet sekä juomapullo ja hyttysmyrkyä. Järj. Siilinjärven ja Kuopion srk:t. **Juhannusjuhla** pe 21.6. klo 18–21 Suvivorsitapahtu-ma eli lauletaan Suvi-lin-nun kesäisiä virsiä ja laulu- ja Ruokoniemen leirikese-kuksessa (Ruokoniemen-tie 142). Laulamalla tu-etaan Kirkon Ulkomaanavun työtä Haitin koulu-laisten parissa. Yksinlaulua esittää Erkki Väänänen.

Pukeudu kansallispukuun, jos mahdollista. Linja-au-tokuljetus klo 17.30 Siilin-järven srk-talolta, paluu juhlan jälkeen (5 €). Mu-kana Vesa Kajava ja Heikki Kastarinen. **Diakoniatyön retki** Piek-sämäelle ti 25.6. Hinta 30

€ (sis. matkan, ruokai-lun Partaharjussa, kahvit, opastukset, sisäänpääsyt). Kohteina mm. Kulttuuripappila Sylvi, opastettu kaupunkikiierros. Ilm. viim. 21.6. ma–pe klo 9–11 Eija Laitaselle p. 044 7284 642 tai Erja Valkoselle p. 044 7284 644.

Veteraaniväen seurat ke 26.6. klo 13 Veteraanima-jalla Koivumäessä. **Kansanlaulukirkko** ma 1.7. klo 14 Siilifolk-teltassa torilla. Unto Niskanen, Airi Heiskanen, pelimannit. **Hartaus** ke 3.7. ja 7.8. Aku-liinassa klo 14 ja Siilinjär-ven Vetreassa klo 15.

Kansanlaulukirkko to 4.7. klo 14 Siilifolk-teltas-sa torilla. Satu Väätäinen, Vesa Kajava, pelimannit. **Jännevirran kansanlau-lukirkko** ke 10.7. klo 18 Lapinluhdantien pääs-sä olevalla laavulla. Muka-na Unto Niskanen ja Vesa Kajava.

Koivusaaren kesäkirkko ma 15.7. klo 18 Koivusaar-nen Riidirannassa. Heik-ki Kastarinen ja Marjaa-na Kaisto.

Jäljän kansanlaulukirkko ke 7.8. klo 18 Annikki Oi-nosen mökillä (Selkärän-tantie 141). Seppo Laita-nen ja Airi Heiskanen.

Tupaseurat su 11.8. klo 17 Pöljän kotiseutumuseolla. **Diakoniatyön retki** Keski-Suomeen 14.–16.8. (Keu-ruu, Mänttä, Ilmailumuseo, höyryveturipuisto ym.) Hinta 250 €. Ilm. viim. 30.6. ma–to klo 9–10 Eija Laitaselle p. 044 7284 642. **Blogissakin** puhutaan ke-sästä. Kuuntele verkkosi-vuillamme myös kuvitet-tu suvivirsi.

KASTETUT

Jade Mette Maria Kok-konen, Hilla Vilhelmii-na Kumpulainen, Roope Heikki Hermannin Mustaparta, Samuli Niilo Juha-ni Ratilainen, Minna Hele-na Elviira Taskinen, Veikko Aukusti Liikka, Anton Kai Kristian Keinänen, Veika Eino Valtteri Kainulai-nen, Tuula Aino Marja Soi-ninen, Aatu Iivari Jeremias Lukkari-nen, Meea Melissa Aleksandra Räsänen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Miro Aleksi Kuusisto ja Sini Inkeri Leppänen, Jori Pet-teri Taipale ja Tiina Evelii-na Ruuskanen, Aki Kaler-vo Paananen ja Mari An-neli Karjalainen, Jani Kalevi Sjöman ja Hanna Elina Ho-lopainen, Mika Jaakko Suo-malainen ja Pirkko Helena Köngäs, Mika Antero Savo-lainen ja Päivi Kaisa Mar-jaana Viiliäinen.

KUOLLEET

Ida Annikki Tiitinen 70v, Anna Maria Niskanen 92v, Kaarlo August Henrik Ar-gillander 82v, Seppo Kale-vi Savolainen 57v, Markku Risto Olavi Julkunen 62v, Leena Kaarina Vlasov 80v.

DIAKONIA-KESKUS

Suokatu 31

p. 040 4848 464. Ulko-ovi avataan klo 9.40, hartaus 9.50, diakonien vastaan-otot ilman ajanvarausta, kahvio Nuotta ja kierre-tyspiste avoinna 10–12.

PERHEASIAIN NEUVOTTELU-KESKUS

Suokatu 22

Luottamuksellista ja mak-sutonta keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Käynnit sopimuksen mu-kaan. Tied. p. 040 4848 480 ma–pe klo 9–11.

PALVELEVA PUHELIN

Päivystää su–to klo 18–01, pe–la klo 18–03, p. 01019 0071. Puhelun hinta on pvm/ mpm. ppkuopio@evl.fi

JÄRJESTÖT

NNKY

Myllykatu 5

p. 017 2614 500, 044 772 1928 toimisto@knnky.fi www.ywca.fi/paikallisyh-distyksef

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma Tulliportinkatu 22

p. 020 768 1660 krs-kuopio@sana.fi www.sana.fi/kuopio **Sanan Kulman toimin-nassa on kesätauko.**

Olemme siirtyneet Tervonsalmelle. Kansan Raamattuseuran kesätapahtu-mista löydät tietoa www. kansanraamattuseura.fi ja Tervonsalmen kesätoimin-nasta www.tervonsalmi.fi. **Bussiretki Heinäveden kirkastusjuhliille** la 27.7. Li-sätietoja ja 15.7. alkaen ilm. p. 040 558 8302/Kyllikki.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSAN-LÄHETYS Sairaalakatu 11

p. 017 262 2082 www.p-savonkl.sekl.fi Facebook: Pohjois-Savon Kansanlähetyt **Siilinjärvi:** Pe 21.6. klo 15 Juhannusjuhla Haapamä-en havaintotilalla Toivalas-sa, Ilkka Sormunen. **Kuopio:** Pienryhmät Lä-hetyksodilla: Ma klo 9.30, äiti-lapsipiiri (kokoontuu kesällä satunnaisesti). To klo 16 raamattu- ja lähe-tyspiiri joka toinen viikko

(parittomien). Muut pien-ryhmät ovat kesätauolla. **Seurat** Lähetyksodilla su 30.6. klo 19. Ritva Holo-painen.

Seurat Lähetyksodilla su 14.7. klo 19. Veijo Olli.

Lähetyksen puutarha-kutsut su 21.7. klo 15 Ris-sasella Ranta-Toivalassa.

Seurat Lähetyksodilla su 28.7.klo 19.

Seurat Lähetyksodilla su 4.8. klo 19, Pentti Rissanen.

Seurat Lähetyksodilla su 11.8. klo 19, Pekka Kiiski.

Tuusniemi: Ke 26.–27.6. Telttapäivät Tuusniemellä, Vilho Harvala.

Karttula: Su 28.–29.7 Telttapäivät Karttulassa, Arto Hakari, Pekka Huttunen.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22

Seuroja voi kuunnella osoitteessa www.kuopion-rauhanyhdistys.net

Seurat 20.6. klo 13.30 Riista-veden palvelukeskuksella.

Seurat 23.6. klo 18 ja 19.30.

Seurat 7.7. klo 18 ja 19.15.

Seurat 14.7. klo 18 ja 19.15.

Seurat 21.7. klo 18 ja 19.15.

Seurat 28.7. klo 18 ja 19.15.

Vehmersalmen kirkko-pyhä 4.8. klo 13 messu kir-kossa, srk-talolla ruokailu ja seurat.

Seurat 7.8. klo 10.45 Tuus-niemen palvelukeskuksella. **Lauluseurat** 7.8. klo 19. **Seurat** 10.8. klo 13.30 Le-väsen palvelukeskuksella. **Juhlahetki ja virsikir-jojen jako koulutiensä aloittaville** 11.8. klo 14. **Seurat** 11.8. klo 15.30 ja 17.

SUOMEN LUTERI-LAINEN EVANKE-LIUMIYHDISTYS

SLEY:n Itä-Suomen piir-n työntekijä on Johannes Häkämies, p. 050 321 2938, johannes.hakamies@sley.fi

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Pienpiirit kesätauolla.

Juhannusseuraristeily Juojärvellä Suvi-Tuuli-lai-valla, juhannusaattona, pe 21.6. Lähtö Tuusniemen satamasta klo 17. Tarvitta-essa tehdään kaksi ristei-lyä. Risteilyn hinta 25 € sis-ältää rantakalakeiton. Seurapuhujina Reijo ja Kirsi Leino, Eino Räsänen ja Jouko Kauhanen. Tied. Jouko Kauhanen p. 050 577 3780. Toivotamme siun-nattua kesää.

HERÄTTÄJÄYHDISTYS Kuninkaankatu 22

Toimipiste on suljettu 11.9. asti. Kiireisissä tapauksissa p. 050 569 1302. **Herättäjäjuhliille lähtö-seurat** 30.6. klo 18 Keskus-seurakuntatalolla. Eetu Kejonen, Simo Korkalai-nen ja Olli Viitaniemi.

VAKKA Kuninkaankatu 22

p. 017 2622 322, 043 8243270.

Vakka on auki ti–pe klo 11–15. www.kuopionseu-rakunnat.fi/lahetyskaup-pavakka Jenni Koivistoi-sen pienoistaidenäyttely Mini-maa, tervetuloa tutustu-maan! Meiltä mökkiviemi-set ja lahjat kesän juhliin! **Vakka kesätauolla** 21.6.–19.8. Hyvää kesää!

MUISTIO

AA-ryhmä, Hatsalankatu 37, p. 2622 621. Savuttomat pala-verit ma–pe klo 11 ja 19, su klo 9 ja 19.

AA-ryhmä, Kotipolku 7, Siilinjärvi. Savuttomat palave-rit to klo 19, la klo 9 ja su klo 18 sekä joka kk:n 1. ma naisten ryhmä klo 19.

AA-ryhmä Nilsin srk-kodilla Arkissa Nilsiantie 59 joka ma klo 13 ja pe klo 19 sekä Simo-lassa Pajuniementie 11 Työn uudet areenat ry:n tiloissa ke klo 19.

AAL-ryhmä alkoholistisessa tai toimintahäiriöisessä per-heessä kasvaneille aikuisil-le ti klo 18–20 Suokadun Palvelutalolla, 2 krs., Suokatu 6, www.aal.fi

Al-Anon ryhmät alkoholion-gelmaisten läheisille. Hatsalan-katu 37, su klo 19, p. 040 5579 470. Kotipolku 7, Siilinjärvi, ke klo 19, p. 050 3988 883. Toi-mintakeskus, Koulutie 2, Kaa-vi ti klo 19.

Imetystukiryhmä, vapaaeh-toispohjalta toimiva vertais-tukiryhmä imettävälle ja odot-taville äideille. Kok. Maljapu-ron päiväkodilla (Maaherrank. 24) parittomien vkojen ma klo 18. www.kuopionimetystuki-ryhma.fi

Irti huumeista puhelinpäi-vystys ma–pe klo 18–21, p. 0203-22388. Läheisryhmät, p. 040 8459 052.

Katiska, Särkiniemen asu-kastupa, Rimpitie 2 avoinna ark. klo 9–16, p. 017 2822 239. www.sarkiniemi.toimikun-nat.net

Kompassi, Kuopion Setle-mentti Puijolan Monikult-tuurikeskus, Myllykatu 1–3. Avoinna ma, ke, to, pe klo 8.30–15.30 ja ti klo 8.30–17. Il-maiset suomen kielen kurssit ma klo 9–12, ti klo 17–18.30 ja to klo 10–12. www.puijola.net/ kompassi

Kotikulma, kohtaamispaik-ka avoinna ark. klo 8.30–15. Kuopion Setlementti Puijo-la ry, Jalkasenkatu 7, p. 050 3727 900.

Kuopion Kriisikesukses-sa kriisipäivystys ja ajanvaraus ma–pe klo 8–21, la–su klo 14–21. p. 017 2627 733 ja 017 2627 738.

Kuopion A-Kilta. Vertaisryh-mät päihäteettömyyden tuke-miseksi ma, ke ja to klo 18–20. Ma ja to myös omaiset, ke nuoret ja tulokkaat. Mäki-k. 11 Kuopio, päihdeosaston pääty. p. 045 1134245. www.kuopio-nakilta.fi

Kuopion Tyttöjen Talo kesä-tauolla heinäkuun. Toiminta käynnistyy elokuussa. Syksyn ohjelmaa voi seurata WWW.hilimat.fi ja facebook-si-vuilta.

Kuopion Työttömät ry, Suo-katu 18. Avoinna ma–pe 8–15, p. 050 4400 900. www.kuty.fi **Länsi-Puijon asukastupa** avoinna ma–pe klo 9–16. Ruo-kapäivät ti, ke, to ja pe klo 11–13.

MLL:n perhekahvilat ti klo 10–12, ke klo 10–14.30 ja to klo 10–12 Tavallisen Toiminnan Talolla, Kasarmikatu 1. www.kuopio.mll.fi

Nimettömät narkomaanit su klo 16 Vinkkelissä, Kauppa-katu 46.

NMKY, Kauppakatu 40–42. Elämäkatsomuspiiri ti klo 9. Miesten Raamattupiiri parill.vkon ke klo 18.

NNKY:n Itu-puhelinpäi-vystys ja tukipalvelu yllätysras-kaustilanteissa ja abortin jäl-keen ilmenneissä kriiseissä ma–pe klo 17–21, p. 044 5766 670. www.ituprojekti.net **Omaiset mielenterveystyön tukena**, Itä-Suomi, OMA ry:

Mt-omaisten ja -läheisten pu-helimitse tapahtuviin vertais-ryhmiin ilm. ja lisätietoja Mik-ko Savolainen p. 040 715 7431.

Petrosen asukastupa, Pyörön-kaari 19, 2. krs. Avoinna ma–pe klo 9–17, p. 3644 597, pe-tosen.asukastupa.ast@kuo-pio.fi, www.toimikunnat.net/ petonen

Portti, terveysneuvonta ja vä-lineiden vaihtopiste suonsen-säisesti huumeita käyttäville, Vuorikatu 31–33. Avoinna ma 12–16, ti 16–18, to 14–16. Asi-ointi nimettömänä.

Petrosen Pyörön Portti, Pyö-rönkaari 26, avoinna ke 14–16.

Päihdekliniikka, Puistokatu 14–16, 2. krs., hoitajan vastaan-otto ma–pe klo 8 alkaen p. 017 183 672. Päihdeosasto, Mä-kikatu 11, p. 183 684.

Puijonlaakson asukastupa palvelukeskuksessa, Sammakkolamenttie 12. Avoinna ma–pe klo 9–15. Leivän jakelu ma. **Rikosuhripäivystys**, käytän-nön neuvoja, ohjausta ja hen-kistä tukea. Palvelupiste/Krii-sikeskus, p. 2627 738. Autta-va puhelin, p. 0203-16116, ma–ti klo 13–21 ja ke–pe klo 17–21. Help line, p. 0203-16118 ma–ke klo 15–18. Juristin puhelinneu-vonta ma–to klo 17–19, p. 023-16117. www.riku.fi

Sotaveteraanimuseo avoin-na tilauksesta ryh. Varaukset puh. 281 1130 ark. Klo 9–13.

Terapeuttinen kasvuryhmä naisille. Suljettu ryhmä sek-suaalisen hyväksikäytön tai raiskauksen kokeneille naisil-le alkaa elokuussa Kuopion NNKY:llä. Mukaan mahtuu 8 naista. Lisätietoja jättämällä soittopyynnön tai sähköpos-titse: Eila Huttunen 045 2018 869, eila_huttunen@elisanet.fi tai Leena Häkkinen 040 751 3763, leena.hakkinen@suo-mi24.fi.

Tupa-vertaistukitoimin-ta päihdeongelmaisten lähei-sille. Vertaisryhmä kk:n 1. ke klo 18.30–20, Gottlundinka-tu 8. Tukipuhelin ma klo 18–20 p. 044 7148 008. Tukisäh-köposti: tupaposti@sirkkulan-puisto.com.

Turvakoti- ja lastensuojelu

24h/vrk p. 017 183 393. Perhe-kriisiyksikkö, Lastentie 1.

Vapaaseurakunnan ViaDia ilmainen ruokailu Vapaakir-kolla ark. ma–to klo 11.

Vertaisryhmä itsemurhan tehneiden läheisille. Tied. Lii-sa Paatelainen, Anneli Harti-kainen, p. 044 0564736.

Virvatuli ry:n lahjoitusruo-kajakelu kesätauolla. Jat-kuu 3.9.

Yhden Vanhemman Perhei-den Liitto ry:n eroinfo ma–to klo 10–16, ke klo 10–19, p. 020 7749 800.

Yksinhuoltajien Kanava ry ti-iltaisin, Kotopolku 7, Siilin-järvi. Tied. Marjut Kankkunen, p. 040 7332 197.

KIRPPUTORIT:

Kirpputori Toivonsäde, Ase-matie 11, Siilinjärvi. Avoinna ma–pe 10–18, la 10 –14.30, p. 044 5471 629.

Kehityskaakauppa Elämän-lanka, Torikatu 17. Ma–pe klo 11–17, la klo 10–15, p. 2614 774. **MLL:n kirpputori** Tavallisen Toiminnan Talolla, Kasarmi-katu 1.

Rihma, Puijonkatu 39. Avoin-na ark. klo 10–17 ja la klo 10–15, p. 2612 004.

ViaDia tori, Puijonkatu 30. Avoinna ark. 10–17, p. 017 362 3614.

Kirpputori Sopukka, Tilhin-tie 2, Nilsinä. Avoinna ma klo 10–17, ke ja la klo 10–14. Tuot-to lähetyt- ja diakoniatyölle.

PYHÄPUUHA

Lue yksin tai yhdessä vanhemman kanssa Ap.t. 13:23-26. Etsi sitten ruudukosta sen alapuolella olevat kuusi sanaa. Sanat voivat olla pysty- tai vaakariveillä tai vinottain.

Tehtävän laati SUSANNA HOLMA

Sydämellinen

kiitos

muistamisesta
merkkipäivänäni!

Raija Luomanperä

KULTTUURIKULMA

Kultainen metsä -näyttely, Sanni Seppo, sarjasta Kami, 2009

Kesäkuun vinkit

Koonnut PIIA JULKUNEN

Näyttelyt

- ✦ **Galleria Carree**
Nana Hermunen 12.6.–7.7.
Paula Suominen 10.–28.7.
- ✦ **Galleria G 12 / Kuopio**
Ritva-Liisa Pohjalainen 1.–30.6.
Lauri Nykopp 6.–25.7.
Antti Kääriäinen ja Seppo Kääriäinen 27.7.–15.8.
- ✦ **Kuopion museo**
Valon piirtämät 17.5.–22.9.
Stipendiaattien repusta 19.4.2013–29.3.2014
Tunsitko? Tiesitkö? 10.4.–28.9.
- ✦ **Korttelimuseo**
KÄSILLÄ 15.6.–28.9.
- ✦ **Riuttala**
Avoinna 14.6.–18.8.
- ✦ **Kuopion taidemuseo**
Kultainen metsä 7.6.–29.9.
Karua kauneutta Juho Rissasen

- seurassa 17.5. alkaen
- ✦ **VB-valokuvakeskus**
I. K. Inhasta Nelli Palomäkeen – Suomalaista muotokuvausta 8.6.–31.8.
- ✦ **Luovien alojen keskus Mylly**
Tiilipuutarha 18.5.–21.7.
Kuvataiteilija Kristiina Korpelan ympäristötaideteos kierrätysmateriaaleista esillä Myllyn kulmassa Minna Canthin katu 4 ja Kallamarinin makasiinin edessä Tulliportinkatu 1.
- ✦ **Mylly Summer Exhibition**
12.6.–21.7.
Kesänäyttely koostuu Myllyssä viimeisen vuoden aikana työskennelleiden kymmenen kuvataiteilijan teoksista.

Kesämenoja

- ✦ **Pöljän kulttuuripolku**
Pöljän kylän maisemiin on rakennettu yhdeksän kohdetta sisältävä kulttuuripolku. Polku tarjoaa mahdollisuuden tutustua pohjoissavolaisen kylän elämään esihistorialliselta ajalta 1900-luvulle asti.
- ✦ **Pikku-Pietarin Torikuja** avoinna 31.8. saakka
Yli 100-vuotiaan Torikujan hirsi-aitoista löytyy 13 kädentaitajan tuotteita sekä Tallikahvila.
- ✦ **BarokkiKuopio** 3.–7.7.
Barokin sävelaarteita esitetään tänä kesänä jo yhdeksännen kerran Männistön Vanhassa kirkossa ja Pyhä Johanneksen kirkossa.
- ✦ **Taidetori** 10.–21.7.
Kuopion satamatorilla järjestettävän Taidetorin ohjelmatar-

jonnassa on käsitöitä, teatteria, musiikkia, näyttelyitä ja työpaikkoja.

- ✦ **Kesätreffit Rautalammissa**
Näyttävästi takaisin maailman kartalle pyrkivällä Rautalammissa järjestetään jo 16. kerran Runon ja Laulun Rautalampi-tapahtuma. Tapahtuman järjestäjä on Rautalammen Kulttuuriseura ry. Kesäkuun loppu on täynnä koko perheelle suunnattuja tapahtumia musiikin, runon, kesäteatterin ja taiteen ympärillä.

Perjantain Runotuokiossa museon puistossa esitetään rautalampilaisia hengellisiä runoja paikkakuntalaisten esittämänä. Kuppeltiltamassa esiintyy tangokuningas Jouni Keronen Reino Helismaa -iltojen merkeissä. Kuppelletteja esittää Mikko Perkoila, JiiPee Jetsu ja Aki Virta.

Lauantaina järjestettävä Kesätreffit on kesäasukkaiden järjestämä viihdeellinen tapahtuma, jossa kyläläiset, yrittäjät ja kesäasukkaat kohtaavat toisiaan.

Sunnuntain ohjelmassa on mm. konsertti Rautalammin kirkossa, jossa esiintyy prof. Mark Gothoni (viulu), prof. Marko Ylönen (sello) ja lect. Matthias Veit (piano).
Runon ja Laulun Rautalampi 27.–30.6. Järjestäjä Rautalammin Kulttuuriseura ry
www.rautalamminkulttuuriseura.fi

✦ Lavan täydeltä menoa ja meininkiä

Ohjelmariikkaan Siilifolkin esiintyjäkaarti koostuu niin paikallisista esiintyjistä kuin valtakunnallisistakin nimistä. Perjantai-illan tähtiesiintyjänä toritansseissa on Eino Grön. Lauantai-iltana kuullaan tango-kuningas Petri Hervantoa Rauli "Badding" Somerjoen tuotannon parissa. Myös hänen puolisonsa Tiina Räsänen esiintyy tapahtumassa Siilijärvi-illassa.

The Voice of Finland-kilpailusta tutuksi tullut Jesse Kaikuranta esiintyy yhdessä kaustislaisen uuskansanmusiikkiryhtyeen Snekan kanssa. Konsertissa kuullaan herkkää tulkintaa folkrockilla höystettynä. Keskiviikkoillan esiintyjä Timo Rautiainen saapuu paikalle folkbändinsä kanssa ja konsertissa kuullaan Rautiaisen kappaleita

kansanmusiikkisovituksin.

Kansainvälisenä vieraana tapahtumassa on slovenialainen kansantanssi ja -muusikkoryhmä Folklorna skupina Emona. Ryhmässä on yhteensä 30 esiintyjää, joista 16 on tanssijaa ja 14 muusikkoa.
Siilifolk 1.–6.7.
Järjestäjä Savon Kansantaide ry
www.siilifolk.com

✦ Veikeää nukketaidetta

Sonkakosken nukkepirtin kesänäyttelyssä käsitellään ikääntymistä. Nukketaitelija Anneli Mustosen uusien aikuisnukkeiden lisäksi mukana on vierailevien taiteilijoiden teemaan liittyviä nukkeja. Kesänäyttelyssä halutaan ottaa kantaa ajan-kohtaiseen keskusteluun, jossa ikääntyminen nähdään jopa kielteisenä. Näyttelyssä ikääntymistä käsitellään onnellisena ajanjaksona, joka jää työstä eläkkeelle jäämisen ja varsinaisen vanhuuden väliin. Nukkenäyttelyn ikäihmiset ovat ihan tavallisia ihmisiä, jotka nauttivat elämän moninaisuudesta, muutoksista, haasteista sekä iloista.

Nukkepirtissä on lisäksi esillä Mustosen yli 20 vuoden aikana syntyneitä omia taitelijanukkeja, antiikkinukkien uusintoja, suomalaisia Martta-nukkeja sekä modernien nukkien eli nykypäivän nukketaitelijoiden nukkien uusintoja. Kokoelmaan kuuluu noin 200 nukke.
Veikeät ja vallattomat 1.7.–30.9.
Sonkakosken nukkepirtti
www.nukkepirtti.fi

✦ Talonpoikaisesinekokoelmat maalaismaisemassa

Kuopion Humalajoella sijaitsevan kotimuseon esinekokoelma käsittää n. 2000 esinettä viiden sukupolven ajalta 1800-luvulta 1970-luvulle. Esineet ovat aihepiireittäin: maa- ja metsätalous, kotitalous, karjanhoito, hevosajoneuvot ja -työkoneet, metsästys, kalastus, miesten ja naisten käsityöt sekä leikkimökissä nukkekokoelmat. Latokahviossa tarjottava tilauksesta. Eemilän Kotimuseo 18.6.–17.8.
www.eemilankotimuseo.fi

SUOMEN VALOKUVATAITEENMUSEO/TROND HEDSTRÖM

Valokuvakeskuksen kesänäyttelyssä esillä suomalaista muotokuvausta.

TAIDETORI

Taidetori tarjoaa tekemistä ja kokemista koko perheelle.

KIRKKO & KOTI

12

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti. 100. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 14.8.

KOTIMAA-YHTIÖT

Kustantaja Kustannus-Oy Kotimaa, Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki. **Julkaisija** Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi.

Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Pauli Kurkirinne, Marketta Rantama
Painos 73670 kpl

Toimitus Suokatu 22 B, 5. krs., avoinna ma–pe klo 8–16.

Viestintäpäällikkö, Kirkko ja Koti -lehden päätoimittaja (vs.)
Ulla Remes
puh. 040 4848 234
ulla.remes@evl.fi

Tiedottaja
Heli Haring (vs.)
puh. 044 4144 801
heli.haring@evl.fi

Tiedottaja (80 % työaika)
Merja Tapio
puh. 040 4848 236
merja.tapio@evl.fi

Verkkotoimittaja
Seija Rytönen (virkavapaalla)

Verkkotoimittaja
Tuija Hyttinen (vs.)
puh. 040 4848 514
tuija.hyttinen@evl.fi

Taitto Kotimaa-Yhtiöt
Ilmoitukset: Pirjo Teva
puh. 020 754 2284,
gsm 040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi

Tilaukset Kuopion ulkopuolelle 20 €/vuosikerta.

Jakelu Itella Posti Oy, Suora Lähetys Oy.

Jakelupalaute:
www.suoralahety.fi,
puh. 017 264 7800

www.facebook.com/kirkkojakoti

Tutustu ja ota yhteyttä!

www.sujuu.fi

kumppanina **KATRINA®**

VIIKON VALINTA

Koonnut
TERHI LAITINEN

Sopimatonta rakkautta?

Kun helsinkiläinen abiturienttipoika Luukas on päiväkoti-ikäinen, hänen vanhempansa eroavat sivistyneesti. Syntyy kolme toisilleen läheistä perhettä, Luukaksen ja hänen isänsä perhe, äidin ja Emmin isän perhe, Emmin ja hänen äitinsä perhe. Luukas ja Emmi ovat kuin sisko ja sen veli. Mutta sitten juhanuksena, huumaavan vehreässä suomalaisessa suviyössä, Luukas kokee hämmäntäviä tunteita kummisetänsä ranskalaisen vaimon taiteita opiskelevan Daniel-pojan kanssa. Kaita ja kaunis Emmi ei houkuttele enää poikaa puoleensa, vaikka tyttö onkin ihastunut Luukakseen ja Luukaskin on, ainakin luulee olevansa.

Hellevi Salminen kirjoittaa tiiviini lausein. Melkein enemmän sanotaan rivien väleissä kuin riveissä. Lukuun ottamatta Luukaksen isän vanhanaikaisia mielipiteitä, kun hän kysyy pojaltaan onko homoseksuaalisuus muo-

dikasta. Tunteista kirjailija kertoo vahvasti. Eroottisen aistillisuuden lisäksi viivahdetään erityisesti ranskalaisessa ruuassa ja kuvataiteessa. Eli ei kovinkaan tyyppillisiä nuortenkirjojen aiheita.

Mitä tulee samaa sukupuolta olevien rakkauden nykyaikaisuuteen, ainakin sen kuvaaminen tuntuu nyt kiehtovan monia suomalaisia nuortenkirjailijoita. Vaikka rakkaus onkin nuorille aikuisille suunnatun kirjallisuuden keskeisiä teemoja, niin nämä sen eri puolia valottavat kirjat tuntuvat kertovan siitä kauniisti, ei ongelmallisesti, ainakin jos asiaa katsotaan nuorten itsensä näkökulmasta. Uskoa ja toivoa rakkaudessa on aina. Hello. I love you päättyy Pariisin kevään odotukseen.

Hellevi Salminen: Hello. I love you
Otava. 2013.
126 s.

Kun rakkaus koskee

16-vuotias partiotyttö ja vartiojohtaja Aino haaveilee poikaystävästä, joka painelisi hellästi, sivelisi ja puhaltaisi, jos hän olisi saanut ruhjeita. Haavat hän parantaisi suudelmin, eikä antaisi tapahtua Ainolle mitään pahaa. Mutta sitten tyttö huomaa Samulin, luokan näkymättömän pojan, johon Aino rakastuu tavalla, mistä ei ainakaan tiedä, onko se aina hyvää.

Iskelmiä viipyy tunnelmissa. Samuli on ihana ja ihmeellinen ennen kaikkea Ainin mielikuvituksessa, todelliset kohtaamiset hämentävät tyttöä, joka on kasvanut viilipurkissa versovien pikkutaimien ja hentojen siveltimenvetojen välimaastossa tietämättömänä siitä mitä rakkauden pitäisi olla.

Siihen nähden Ainin ajatukset ja käytös esitetään ristiriitaisina. Yhdeksäluokkalaiseksi teinitytöksi Aino ei aina tunnu aidolta, vaikka veikkaan kuitenkin, että tämäkin kirjailijan nuortenromaani ansaitsee aiempien tavoin palkintonsa.

Laura Lähtenmäki ei mässäile pahalla, mutta Ainin kasvutarinan viattomasta tyttölapsesta hieman viisaammaksi nuoreksi hän kertoo. Sillä, että Aino on, on viimeisillä sivuilla taas toinen merkitys. Kirjan nimikään ei viittaa siihen, miltä ensin voisi näyttää.

Laura Lähtenmäki: Iskelmiä
WSOY. 2013.
230 s.

RISTIVETOA

CANTORES MINORES

Cantores Minores Kaavilla

Kaavin kirkko täytti 30 vuotta. Kaavilla on jo 360 vuotta ollut seurakuntaelämää. Juhlan kunniaksi Järvi-Kuopion seurakunta kutsui konsertoimaan helsinkiläisen Cantores Minores -kuoron, joka juhlii 60 vuottaan kotimaan kiertueella.

Suomen vanhin ja menestyksellään Helsingin tuomiokirkon poikakuoro esitti modernia hengellistä musiikkia, ohjelmistossa oli mm. Einojuhani Rautavaaraa, Jaakko Mäntyjärveä ja Joonas

Kokkosta. Urkurina oli Markus Malmgren ja kuoroa johti Hannu Norjanen, joka on johtanut kuoroa vuodesta 2005.

Kirkkoon kokoontui nelisensataa kuulijaa. Kuorolaiset saivat tutustua itäsuomalaiseen elämään muun muassa perhemajoituksessa. Osa majaili Jokelan maatilamatkailussa, Vaikon Loma ja Lohi -yrityksessä ja Viljamaan Kartanossa. Kuorolaiset vietiin savolaiselle yökalalle konsertin jälkeen.

ULLA REMES

TYÖNTEKIJÄLTÄ

Matalan kynnyksen yli

Kuopiolaisissa seurakunnissa vapaaehtoistyö kukoistaa, sen saimme kokea giganttisena energiana Kirkkopäivillä. Jostain meille ilmestyi 300–500 (laskutavasta riippuen) vapaaehtoista tekemään järjestysmiehen, apuamännän, huoltopartion, somistajan ja monen muun tehtävän tekijää. Vapaaehtoiset tekivät työnsä sitoutuen, iloiten ja kaikesta sydämestään.

Ei ole sattumaa, että Suurella Sydämellä taipuu myös nimeksi vapaaehtoisten toimintaa netin kautta välittävälle palvelulle. Suurella Sydämellä -sivusto avautui Kuopion osalta tämän vuoden alussa. Kirkkopäivät sai ”koeponnistaa” nettiympäristön toimivuutta. Ja toimihan se, pakko on kehaista! Sivuston kautta ilmoitautui n. 120 henkilöä mukaan Kirkkopäiville. Suurella Sydä-

mellä näytti meille myös parhaan puolensa. Noin kolmannes ilmoittautuneista oli henkilöitä, joilla ei ollut aikaisempaa kosketusta seurakuntien vapaaehtoistyöhön. Erilaisissa elämäntilanteissa eläviä ihmisiä yhdisti halu olla mukana valtakunnallisen tapahtuman toteuttamisessa.

Haastatteluissa ilmeni, että Suurella Sydämellä -sivusto tarjoaa riittävän matalan kynnyksen ilmoittautumiseen. Klikkailu on helpompaa kuin hakeutuminen ihmisten pariin töitä kyselemään. Siksi Suurella Sydämellä toimii hyvin. Jotkut hämmästelivät pikaista yhteydenottoa. Sekin kuuluu Suurella Sydämellä -toimintaperiaatteisiin. Piuhan toisessa päässä on henkilö vastaanottamassa ilmoittautumista, ketään ei jätetä bittiavaruuteen roikkumaan.

Suurella Sydämellä -sivusto, kuopio.suurellasydamella.fi, avautuu Kuopion seurakuntien osalta syyskuun 1. päivä. Mukana on diakonityö ja muitakin seurakuntien työmuotoja. Jos sinulla on halua antaa aikaasi ja tarve tehdä

hyvää lähimmäisille, klikkaa itsesi sivustolle. Tehtävät voivat vaihtua useinkin, joten vinkiksi: lisää Suurella Sydämellä -sivu suosikkeihisi, toimii niille, jotka eivät jaksa jatkuvasti googlailla. Huomioi sekin, että voit myös itse tarjoutua tekemään juuri sinulle sopivaa vapaaehtoistyötä, omien mieltymystesi ja taitojesi mukaan.

Ja turhia pelkoja hälventääkseni; seurakunta on toki hengellinen yhteisö, mutta sitä ei pidä peläätä. Voit tulla mukaan ihan omana itsenäsi, omienkin tarpeiden pohjalta. Vapaaehtoistyön motiivit ovat moninaiset, kukaan ei kysele eikä kyseenalaista. Parhaimmillaan kirkko ja seurakunta voivat tarjota sinulle verkoston, sosiaalisen yhteisön, jossa on hyvä olla.

Kirkkopäivät ovat enää muisto vain, suvivirret veisattu koulukirkoissa ja kesälomasuunnitelmia touhutaan kotioiloissa. Kesälomalle jään haikain ja kiitollisin mielin.

KIRSI NISKANEN
kirkkopäiväassistentti

Pehmeästi seinän takaa

Virret Ainoa sydämeen

Juhlilla paistoi aina aurinko ja söimme jätskiä, muistelee viulisti Aino Konttinen, jolle Lähetysjuhlat ja Herättäjäjuhlat ovat tuttuja lapsesta saakka.

Aino Konttinen hymyilee tulijat si-
sään. Kermankeltainen, tiilikattoinen,
perinteinen puutalo on nuoren parin
uusi koti: Aino ja Arton kerrostalo-
vuodet Kuopion satamassa vaihtui-
vat omakotiasumiseen Saaristokaupungissa.

Nykyaikaiset huoneratkaisut ja kellanvihre-
ät sohvät, keltasävyiset tapetit tuovat lämmin-
tää tunnelmaa. Ruukkukukista vanha valko-violet-
ti orkidea kukkii juuri parhaimmillaan, se hehkuu
runsasta täyteläisyyttä.

Kuopion konservatorion kasvatti Aino on viu-
lunsa kanssa tuttu pari monessa paikassa. Tänä
kesänä nuoren muusikon ja pedagogin tie vei Lä-
hetysjuhlille Helsinkiin Aholansaari Sinfoniettan
kanssa.

”Tämän kesän Lähetysjuhlilta minun on vä-
hän vaikea tunnelmia arvioida, koska olin soitta-
massa Ravitse toivolla -konsertissa. Kolme päivää
ennen konserttia meni harjoituksissa. Lauantai-
na heti konsertin jälkeen lähdin junalla takaisin
kotiin.”

Lähetysjuhlat kuitenkin ovat kuuluneet Aino
kesiin lapsesta saakka.

”Lapsena kävimme usein perheeni kanssa Lä-
hetysjuhlilla, ja myöhemmin olen miehenei ja ys-
tävien kanssa käynyt muun muassa Varkauden
Lähetysjuhlilla. Siellä kiinnostaa erityisesti mu-
siikki, mutta on myös paljon muita kiinnostavia
aiheita.”

Kuuntele kuulumiset

Aino näkee lähetystyön laajuuden:

”Kaiken perustana on Jeesuksen antama
lähetyskäsky – sitä vartenhan kirkko on ole-
massa.”

Lähetystyötä Aino näkee tehtävän monella
tavalla. Ulkomaille lähetystyöhön lähtemisen li-
säksi tarvitaan kotimaassa ihmisiä, jotka tuke-
vat sitä taloudellisesti ja esirukouksin, pitämällä
yhteyttä lähetteihin ja tukemalla heitä suorassa
vuorovaikutuksessa.

”Mutta se mitä ihan kaikki ihmiset voivat teh-
dä varallisuudesta ja lähtökohdista riippumatta
– ja mielestäni pitäisi tehdä vaikkei uskoisikaan
Jumalaan – on tukea toista ihmistä. Kuunnella
kuulumiset ja keskustella. Rakastaa. Se on jo vel-
vollisuutemme ihmisenä.”

”Ihminen, joka kaipa nähdäksi tulemista, voi
olla yllättävän lähellä, vaikkapa naapurissa.”

”Lisäksi tehtävämme on kertoa vaikeissa tilan-
teissa, että Jumala on lähellä, vaikka Hän tuntuisi
olevan kaukana. Aina emme vaan tahdo ymmär-
tää Hänen suurta suunnitelmaansa.”

Körttiläisyydessä eli herännäisyydessä lohdutus
tapahtuu luonnollisimmin vaikkapa veisaamalla
yhdessä jonkin Siionin virren, joka tuntuu sopivan
tilanteeseen, esimerkiksi SV 314: (2.säkeistö)

*Vieläkin toivon vaikka täällä
toivoo ei näy ollenkaan.*

Herännäisyys luterilaisuuden erityispiirteenä on
juurtunut Ainoon ”syntymästä saakka, musiikin
myötävaikuttamana”.

”Minut on ’rakastettu körttiläisyyteen’. Olen
käynyt Herättäjäjuhlilla kahden kuukauden van-
hasta asti, yhtä kesää lukuun ottamatta. Juh-
lia odotettiin lapsena innolla, koska siellä tapa-
si serkkuja ja muita sukulaisia ja kavereita. Juhlilla
paistoi aina aurinko ja söimme jätskiä!”

Soittaessa on alaston

Aino kotona on aina laulettu paljon.

”Lauloimme kotona hengellisiä ja vähemmän
hengellisiä lastenlauluja. Usein iltaisin sain nu-
kahtaa virsiin ja kirkkomusiikkiin, kun iltasadun
ja iltarukouksen jälkeen kanttoriäitini meni vie-
lä valmistautumaan seuraavaa työpäivää varten.

Pehmeästi, seinän läpi hiljaa kuultuna virret ovat
painuneet syvälle sydämeeni.”

”Musiikki ilmentää elämässäni hengellisyyt-
tä aika voimakkaasti. Kun soitan viulua, olen te-
kemisissä syvimmin minuuteni kanssa. Muille
soittamisesta ajattelen, että annan tai paljas-
tan jotain itsestäni ja syvimmistä ajatuksistani ja
tunteistani. Ne tosin koskettavat kuulijaa hänen
omaa elämäänsä peilaten, ja puhuttelevat aivan
eri tavalla kuin sanat.”

”Siinä on välissä jotain mystistä, jotain pyhää.
Jos musiikki mielletään lahjana, se on mielestä-
ni myös tarkoitettu muille jaettavaksi. Siinä tilan-
teessa on täysin alaston, niin kuin on Jumalankin
edessä. Soittamalla on myös aika vaikea huijata
olevansa parempi kuin on, sitä passaa kuitenkin
aina yrittää...” Aino nauraa taas.

Körttiläisyys on elämäntapa

Ensimmäinen soittamiskokemus nuorelle Ainolle
herännäisnuorten perustamassa Aholansaari Sin-
fonietaassa oli suuri kokemus.

”Se oli osaltaan vaikuttamassa siihen, et-
tä hakeuduin musiikkialalle. Olen etuoikeutet-
tu, kun saan soittaa tasokkaassa nuoriso-orke-
sterissa, maan parhaisiin nousseessa Aholansaari
Sinfonietassa. Soittajisto vaihtelee, mutta henki
on hyvä. On ihana päästä soittamaan loistavien
muusikoiden kanssa vaikkei siitä saa rahapalkkaa.
Nuotit harjoitellaan ensin itsenäisesti ja sitten on
yleensä noin viikon mittainen yhteisharjoituspe-
riodi. Erityisesti harjoittelujaksot Nilsiä Aholan-
saarella ravitsevat monipuolisesti. Töitä tehdään,
ja sitten syödään hyvää ruokaa. Taas treenataan,
ja illalla saunotaan ja veisataan. Sijaa on ns. ka-
marikeskusteluille, levolle, ihanalle luonnon rau-
halle, sekä tietenkin nautinnolliselle musisoimi-
selle hyvässä seurassa.”

Seuraavan kerran Aholansaari Sinfonietta
konserttoi Haapajärven Herättäjäjuhlilla heinä-
kuun alussa solistinaan kuopiolaislähtöinen Jo-
hanna Rusanen-Kartano.

”Herännäisyydestä ja omasta uskosta on vai-
keaa kertoa, koska herännäisyyden luonteeseen
ei kuulu oman uskon ’määrän, laadun ja luon-
teen’ esilletuominen, vaan herännäisyys on ny-
kypäivänä mielestäni enemmänkin hiljaista hen-
gellisyyttä teoissa ja ajatuksissa – tosin aika
voimakasta sellaista.”

”Kuopion Heränneiden ylioppilaskodilla, eli
tuttavallisemmin Körttikodilla, nuorten omissa
seuroissa ja veisuissa käy myös opiskelukaverei-
tamme, jotka eivät ole kasvaneet körttiläisyyteen
pienestä lapsesta saakka. He alkoivat nimittää it-
seään Körttien ystäviksi. Sekin nimitys sopii mie-
lestäni ihan hyvin, sillä körtit puhuvat muuten-
kin Ystäväkansasta, mikä tarkoittaa ylipäätään
körttiseuroissa käyvää ja Siionin virsiä veisaavaa
kansaa. Körttiläisyyden tai uskon syvyyttä ei ky-
sellä, kaikki saavat tulla.”

”Körttiläisyys on minulle elämäntapa ja ajatte-
lutapa. Olemme kaikki vajavaisia ja teemme tah-
tomattammekin syntiä, mutta yksin armosta ja
Kristuksen tähden voimme saada ne anteeksi ja
aloittaa joka päivä puhtaalta pöydältä. Se on aika
lohdullista ja voimaannuttavaa.”

Ja Aino veisaa iltavirttä SV236, jota hän on vii-
me aikoina usein hyräillyt. Sanoja tehostaa virren
kaunis melodia melismoineen eli ’koristeneikkui-
neen’, jotka ovat Siionin virsissä yleisiä.

*Tuon tästä päivästä kiitoksen sulle,
häveten Herrani, tunnustaen:
Huonosti suoritin tehtävät sen.
Vaan anna virheeni anteeksi mulle...
Syntini haavoit haudata suo.
Jalkani johdata jälkeksi aina.
Rakkaaksi tee mulle autuuden tie.
Päivästä päivään näin kannan ja vie.*

ULLA REMES

ARI PEKKA KERÄNEN

Musiikki on tarkoitettu ilolla jaettavaksi, sanoo Aino Konttinen.